

ČASOPIS
ČESKÉ OBCE
SOKOLSKÉ

SOKOL

03

ZÁŘÍ 2025
CENA 65 Kč

SOKOL Z NÁS DĚLÁ LEPŠÍ LIDI

Rozhovor se znovuzvoleným
starostou ČOS Martinem
Chlumským a 1. místostarostkou
Kamilou Šrolerovou / 24

SOKOL.EU

SLET V CHICAGU

Na XXV. americký slet vyrazila
rekordní výprava sokolů / 8

#SBR

Registrujte se na Sokolský běh
republiky / 30

SOKOLSKÝ ZPRAVODAJ

**SE 6. ZÁŘÍ VRACÍ
PO LETNÍ PAUZE NA OBRAZOVKY**

Každé 2 týdny v sobotu dopoledne

ÚVODNÍ SLOVO

Milé sestry, milí bratři,
vážení příznivci Sokola,

I letošní léto bylo nejen pro mě, ale i pro další téměř čtyři stovky sester a bratrů z celé republiky, v něčem speciální. Začalo totiž mimořádnou událostí, kterou byl XXV. americký slet v Chicagu. Byl to fantastický zážitek. Jsem rád, že jsem se potkal se zahraničními sokoly. Myslím, že atmosféru Vám dokonale přiblíží skvělá reportáž Pavla Nováka, amerického zpravodaje Českého rozhlasu. Určitě si ji přečtete.

Během léta jsme se také pustili do akce s názvem Slet do UNESCO. Není pochyb o tom, že sokolské slety jsou významným kulturním dědictvím a na tento seznam patří. Prvním krokem je získat 10 000 podpisů. Budeme rádi, když nám v této věci pomůžete. Petici ke stažení najdete o pár stránek dál.

Tomu všemu předcházela červnový volební sjezd, kde delegáti volili vedení České obce sokolské. Rád bych na tomto místě poděkoval za projevenou důvěru. Být znovu zvolen starostou je pro mne velkou ctí a samozřejmě i velkým závazkem. Čeká nás hodně práce, ale moc se těším na spolupráci s Vámi všemi.

Se sokolským Nazdar!

MARTIN CHLUMSKÝ
STAROSTA ČOS

OBSAH

SLET DO UNESCO

6–7 Pomozte nám dostat slet do UNESCO

HLAVNÍ TÉMA

8–13 Slétli jsme se v Chicagu

FOTOGALERIE

14–17 Slet v Chicagu

NOC SOKOLOVEN

20 Do Noci sokoloven se zapojil rekordní počet jednot

ROZHOVOR

24–28 Chlumský, Šrolerová: Sokol z nás dělá lepší lidi

SERIÁL: PO KOM SE JMENUJÍ SOKOLSKÉ ŽUPY

34 Stanislav Bukovský

Časopis SOKOL, 80. ročník, vydává Česká obec sokolská – IČO 00409537 | Navazuje na časopis Sokol vydávaný v Praze od roku 1871 a Sokolský věstník vydávaný od roku 1897 | **Adresa redakce:** Česká obec sokolská, Újezd 450, 118 01 Praha 1, tel. 257 007 242 | **E-mail:** jhorka@sokol.eu | **Šéfredaktorka:** Jana Horká | **Grafické zpracování:** Petra Peňáková | **Korektorka:** Pavla Poláková | **Redakční rada:** Jozef Šabl'a, předseda (jsabla@sokol.eu), Jana Horká, Anna Jagošová, Pavel Strejček, Eliška Pospíšilová, Alžběta Bendíková | **Tisk:** Tiskárna V & H Print Hlávko s.r.o. | **Registrace:** MK ČR E 17339. ISSN 0489-6718. | Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Za věcný obsah článků odpovídají autoři a jejich obsah nemusí vždy korespondovat s názorem redakce. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky přiměřeně upravovat, krátit nebo komentovat. | **Titulní strana:** Markéta Navrátilová

CZE

Sokolská stráž se ve středu 13. srpna zúčastnila slavnostního zahájení Czech Tour, největšího cyklistického etapového závodu v Česku. Vůbec poprvé se startovalo v Praze, odkud závodníci vyrazili do Karlových Varů. Následovaly etapy z Pardubic na Dlouhé stráně, z Prostějova do Ostravy a z Kroměříže na Pustevny. Vítězem Czech Tour 2025 se stal Belgičan Junior Lecerf. ●

CZECH TOUR

SOKOLSKÁ STRÁŽ NA CZECH TOUR

Foto: Markéta Navrátilová

POMOŽTE NÁM DOSTAT SLET DO UNESCO

| Text: Jana Horká | Foto: Markéta Navrátilová

**PETICI (ELEKTRONICKOU I PAPÍROVOU) A DALŠÍ INFORMACE
NAJDETE NA SOKOLSKÉM WEBU, NEBO SI MŮŽETE NAČÍST QR KÓD.
PODPISY SBÍRÁME DO 30. ŘÍJNA 2025**

Sokol je již více než 160 let nejvýznamnější českou tělovýchovnou a spolkovou organizací, která je věrná demokratickým principům, na nichž vždy stála a kvůli nimž byla ve své historii třikrát zakázána. Sokolství se postupně stalo fenoménem, který pevně zakotvil v povědomí české společnosti. I dnes České obci sokolské patří významné místo nejen na poli tělovýchovném a sportovním, ale i na tom kulturním či vzdělávacím.

SLET JE TU UŽ PO TŘI STOLETÍ (DÉLE NEŽ OLYMPIJSKÉ HRY)

Jedním ze symbolů sokolského hnutí se od roku 1882 staly všesokolské slety, které byly nejen jeho výkladní skříní či místem setkávání sokolů a sokolek z celého světa, ale především oslavou demokratických a vlasteneckých

kých ideálů, které Sokolu dali do vínku jeho zakladatelé a které platí dosud. Vsesokolské slety tak představují zcela unikátní fenomén, který provází českou společnost již od roku 1882. Jejich cílem nebyla jen podívaná, ale byly vždy přehlídkou celé širší sokolské činnosti a výchovy.

Slety od počátku představovaly jedinečnou kombinaci hromadných tělocvičných vystoupení, sportovního zápolení i kulturních aktivit. Jejich součástí byla i vystoupení sokolských divadelních, pěveckých, folklorních a dalších uměleckých souborů. Zpočátku se jich účastnily tisíce a postupem doby i statisíce sokolů a sokolek z celého světa. Celková návštěvnost sletových týdnů ve všech regionech přesahuje milion diváků.

Zcela mimořádná byla, a stále je, i inkluzivní role sletů. Postupně se staly místem setkávání všech generací, a to

od předškolní mládeže až po seniory. Velký význam měly i v historii boje o emancipaci žen. V tomto ohledu je Sokol organizací, která předběhla svou dobu. Již od 60. let 19. století usiloval o zapojení žen do své činnosti a od roku 1901 se ženy staly pravidelnými účastnicemi všesokolských sletů, což byl v té době doslova průkopnický čin. Zatímco v naprosté většině zemí světa se ženám dostalo volebního práva až po 1. světové válce, v Sokole dosáhly absolutní rovnoprávnosti s muži na všech úrovních a ve všech oblastech činnosti již v roce 1914.

SLETY JAKO DEMONSTRACE PROTI NACISMU

Vsesokolské slety se často konaly v období pohnutých dějinných událostí a povzbuzovaly národ v boji proti

Vsesokolský slet je událostí, která nemá ve světě obdoby. Jednou za šest let bývá v Česku největší sportovně-kulturní akcí. V posledních letech se jí účastní desetitisíce sokolů a více než sto tisíc návštěvníků, kteří jsou z Česka i ze zahraničí. Jedná se o fenomén tak jedinečný, že je potřeba ho chránit a jeho popularitu šířit, jak jen to jde. K tomu pomůže i to, dostane-li se na seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO.

nastupujícím diktaturám. V letech 1938 a 1948 se staly největším vyjádřením odporu proti dvěma totalitním režimům – nacistickému a komunistickému. Role sletů jako cesty ke společenské soudržnosti byla nezastupitelná.

Po zákazu sokolského hnutí se komunistický totalitní režim pokusil využít celospolečenského fenoménu všesokolských sletů a nahradil je spartakiádami. Sokolové a sokolky, kteří po únoru 1948 odešli do exilu, ale pomyslnou štafetu převzali a ve spolupráci s tradičními zahraničními sokolskými jednotami od roku 1962 uspořádali ve Vídni, Montrealu, Curychu a Paříži celkem sedm zahraničních sletů, na nichž se setkávali napříč kontinenty.

Na sletové ploše se vždy stíraly rozdíly věku i sociálního postavení a vládl pocit sounáležitosti. Je to svátek,

kde se oslavuje lidská píle, kolektivní duch a radost z pohybu. Po obnově sokolského hnutí v roce 1990 se tato atmosféra vrátila na porevolučním sletu v roce 1994. Od tohoto roku se slety opět pořádají v pravidelných šestiletých cyklech.

V dnešní individualistické době, kdy se často vytrácí pocit komunity, představují všesokolské slety silný protipól. Připomínají nám hodnotu společného cíle, vzájemné spolupráce a podpory. Proto nejsou jen sportovními událostmi, ale především jedinečnými oslavami ducha, těla a bratrství. V české společnosti mají nezastupitelné místo. Jejich výjimečnost spočívá nejen v jejich historické hloubce, ale i ve schopnosti sjednocovat a inspirovat. Nesou v sobě odkaz generací našich předků, a jsou tak neodmyslitelnou součástí našeho kulturního dědictví. ●

Slovácký Verbuňk (2005)

Sokolnictví (2010)

Masopust (2010)

NA SEZNAMU ČESKÉHO NEHMOTNÉHO DĚDICTVÍ UNESCO UŽ JSOU:

Jízda králů (2011)

Loutkářství (2016)

Modrotisk (2018)

Foukané vánoční ozdoby (2020)

Vorařství (2022)

Ruční výroba skla (2023)

5 DŮVODŮ, PROČ BY MĚL BÝT SLET V UNESCO

> MEZINÁRODNÍ PRESTÍŽ A UZNÁNÍ:

Zápis je potvrzením toho, že má slet mimořádnou hodnotu pro celou společnost a upevní národní hrdost a identitu.

> OCHRANA A ZACHOVÁNÍ TRADICE:

Otevře cestu k národní, možná i mezinárodní podpoře, a k možnosti získání grantů. Pomůže zajistit, aby se význam sletu dál přenášel z generace na generaci.

> ZVÝŠENÍ POVĚDOMÍ A PROPAGACE:

Status UNESCO přitahuje pozornost médií, odborníků a turistů. Může motivovat mladší generace k tomu, aby se sletu účastnily.

> EKONOMICKÉ PŘÍNOSY:

Nepřímo podporuje cestovní ruch a místní podnikání. Pomáhá získat finanční prostředky, granty.

> ZÁRUKA KVALITY A AUTENTICITY:

Zápis slouží jako jakási pečeť důvěry. Potvrzuje, že tradice je autentická a má zásadní význam.

| Text: Pavel Novák, člen American Sokol
Washington a zpravodaj Českého rozhlasu v USA
| Foto: Jan Tomsa

SLÉTLI JSME SE V CHICAGU

Na XXV. americký slet v Chicagu vyrazila historicky nejpočetnější výprava z Česka – téměř 400 sokolek a sokolů z celé republiky. Ve Městě v zahradě, jak se Chicagu přezdívá, se setkali se sestrami a bratry z amerického i kanadského Sokola. Mezi cvičenci nechyběl ani Pavel Novák, který nejen cvičil, ale jako zpravodaj Českého rozhlasu v USA z akce také připravoval reportáže. Jedna z nich byla i pro časopis Sokol.

Byla to jízda! Tak bych to asi popsal. Od začátku do konce. Návlek Rockové symfonie podle instruktážních videí, schůzky v kostelním sále v Manassasu ve Virginii nebo na hřišti v Meadowbrook v Marylandu. Jenže naše buňka American Sokol Washington D. C. k tomu ještě nacvičovala dvě americké skladby, a to All Sokols, určenou pro všechny věkové kategorie, a pak Folk Dance, kde naše čtyři páry byly součástí jednoho z kruhů o šesti párech. Tři dvojice trénovaly ve Washingtonu a jedna v Alabamě. Byla to tříměsíční výzva, ale zároveň velké očekávání a vzrušení z toho, jaké to v Chicagu ve finále bude. A pak to ke konci června přišlo.

ČTVRTEK

Vydali jsme se třemi auty z Virginie, Marylandu a Alabamy na cestu dlouhou skoro tisíc mil, abychom se po nějakých 14 hodinách jízdy připojili k dalším americkým sokolům z Baltimoru, Clevelandu a dalších amerických žup. Bratři z Clevelandu nám dvěma cvičencům v červených tričkách půjčili originální tyče, protože na zkouškách jsme se šermovali daleko těžšími bukovými holemi z hobbymarketu. První secvičná na hřišti pro americký fotbal na střední škole v Hinsdale byla vstupem do prostředí, které někteří z nás znali z loňského sletu v Praze. Pro mě to ale bylo něco dosud nepoznaného. Naposledy

jsem cvičil jako žáček v roce 1980 na spartakiádě. Náš synek s maminkou už ale v roce 2006 cvičil na Strahově.

Jaké to bylo nadšení, když jsme se s Milošem, starostou ASW, setkali s našimi ženami do čačí! S Hankou a Simčou z Čimic jsme se radovali ze shledání, ačkoli jsme se v životě neviděli. Když prohlásily, že musely nacvičovat bez partnera a teď konečně budou držet moji tyč, měla moje tvář barvu trička, co jsem měl na sobě. Nejen Hanka se Simčou, ale i další dobrodinci kolem nás dvou Američanů nám neúnavně pomáhali s tím, kde máme kdy být a kam být natočení. Jednou mne dokonce někdo ze zadní řady chytil za pas a posunul. „O značku dopředu máš být,“ řekl a vzdálil se.

Nás takzvaných Američanů (i když já jsem ale český občan, jen dočasně bydlící a pracující v USA) bylo v takzvané Rockovce tak na dvě fotbalová mužstva i s lavičkou. Českých, slovenských a švýcarských sokolů byly ale v Chicagu skoro čtyři stovky. S některými jsme se potkali ve čtvrtek, tedy ještě před sobotou s velkým sokolským S, a to na banketu v hotelu Crowne Plaza. Tam se předávala ocenění zasluhujícím členům American Sokol, potichu se dražily obrazy nebo memorabilia českého i amerického sokolstva a k tomu se jedlo a tančilo. A taky přišel i kouzelník. Ale pojďme k tanci. Sokolská uniforma, v našem případě šedivé kalhoty, tmavě modré sako s odznaky,

kravata a brigádýrka ve stejném odstínu, to prostě táhne. Parketu před místní dechovkou dominovali čeští sokolové, ale i my američtí jsme byli na roztrhání. Ach jo, proč tahle popularita přišla až po padesátce?

PÁTEK

„Vydrž čtyři minuty a máš to v kapse.“ Našeho starostu American Sokol Washington bratra Miloše Totha jsme nemuseli povzbuzovat. Dal výdrž v planku úplně s přehledem. Naskákal také úžasný počet přes švihadlo a ještě udělal rekord v klicích i dřepch. Prostě - jeho diplom z Fitness Challenge se pyšní čtyřmi červenými stuhami. O moc hůř na tom nebyla ani sestra Dáša Měrková. Oba se po výkonu ještě vypovídali i do rádia, protože byli součástí živé reportáže z dopoledních sportovních klání na Radiožurnálu Sport. Kulisu k tomu obstaral turnaj

v pickelballu. To je hra v Evropě zatím dost neznámá. Hraje se přibližně na polovině tenisového kurtu přes nízkou síť, a to dřevěnými nebo v lepší variantě kompozitovými raketami velkými asi jako tablet s krátkou rukojetí. Míček je plastový, děrovaný, skákavý. Jak se to počítá, se mne neptejte. Američané ale pickelball řezou v halách i venku na hřištích. Úplně té hře propadli. A musím přiznat, že je zábavná a člověk se při ní nahoní tak akorát.

NÁCVIK

Vedro. Vlhko. Takže ještě větší vedro. Na umělém trávníku na hřišti pro americký fotbal je namalovaný obrovský sršeň. To je kromě značek zapíchaných do trávníku hodně vítaný orientační prvek. Náš čtverec si na parkovišti ukradl bílý kamínek, abychom věděli, kde máme mít střed mlýna na konci The Final Countdown. Pokyny Petra Sádka

z tribuny, přesuny, nástupy, pozice. „Sakra, zase jsem blbě!“ Utíkáme, šermujeme, házíme, točíme, jsme na místě. A bubny. Já čekám až na ten poslední. A buch! Tyč nad hlavu a prohnout.

Turn Around. Tohle je vůbec nejtěžší. Je to pomalu a všechno je tu vidět. Ztrácím značku. A nejsem sám. Hlídám si sousedy. Koukám po českých bratřích, co dělají. Aha, teď běžíme za Honzou a Ondrou kamsi na kraj. Gymnastika. Ještěže ten výmyk dělal Honza. Ten jsem neudělal ani na střední. Jsem jen číslo 4. Hlídám tyče, jistím ho při sedu a... Na to letadlo jsem zapomněl! Nedržel jsem mu nohy... Ty jo, zvládl to. A zase změna. Tohle je vůbec nejkritičtější místo. Vždycky jsem od ostatních kluků nějak daleko. Tyče ven, dovnitř, přikrčit, zadky k sobě a pomalu... Vždy to opakuje jeden starší bratr šikmo vlevo od nás... Dolů položit. Umíme to.

A teď jdeme do finále. It's a sin. Já jsem té skrumáži sice říkal farmář hledá ženu, ale Simča s Hankou si našly mne. A už jsme jeli. Ony se držely mé tyče. Pak já ruce nahoru a ony držely mou tyč. Už zase rudnu. A nejlepší část – výpad do středu. A ještě jeden. Z tribuny to musí vypadat famózně, protože i na videu to je opravdu dobré. Jako v 1938, obrana republiky. A pak utíkám. Vím přesně kam. Na oko sršně. Několikrát ponny a pak zase jinam. Brnkačka. Jsem skoro na žihadle. A točím vrtulník, ostatní dělají pyramidy. Vedro. Vedro umocněné vlhkem. „Tak si to sjedeme ještě jednou,“ velí náčelník. Neslyšel jsem žádné brblání. Šli jsme do toho znovu.

Nacvičovali i bratři a sestry ze skladby Jdi za štěstím, ale ti už to určitě uměli dokonale. Jejich obrazce tvořené na ploše Američany naprosto uchvacovaly.

Česká výprava se odpoledne vydala na prohlídku chicagských pivovarů. Mnozí si prohlédli zrcadlovou fazoli v parku na břehu Michiganského jezera. Někteří si v něm prý i zaplavali. Projeli se lodí po řece Chicago a viděli mrakodrapy i historické stavby. Někdo prý byl i v Plzni, tedy ve čtvrti Pilsen, kterou prochází dlouhatánská Cermak's Road pojmenovaná po starostovi českého původu Antonínu Čermákovi z Kladna, který se hrdinně vrhl před prezidenta F. D. Roosevelta, když na něj na Floridě v roce 1933 spáchali atentát. Zemřel. Ale nejen tím vstoupil do dějin. V Plzni, tedy Pilsen, je dodnes několik budov nesoucích název Sokolovna. Už ale Sokolům nepatří ani neslouží sportovním účelům. Ukazují ale někdejší slávu a sílu českého a slovenského živlu v Chicagu.

PÁTEČNÍ VEČER. LET'S HAVE A PARTY

Sokolovna Sokol Spirit je klasická tělocvična a divadelní sál v jednom; spojená i s hospodou a jídelnou v sute-rénu. Živá kapela tu nebyla. Zato se tu ale pro děti hrálo loutkové divadlo o Tyršovi a Garribaldim, a byla tu i diskotéka. Tichá diskotéka. Jak taková věc vypadá? DJ pouští a obsluhuje tři různé kanály s písničkami. Rozdává sluchátka, na kterých je možné si nastavit červený, modrý nebo zelený kanál. Ti se stejnou barvou na sluchátkách poslouchají to samé. Takže, když si člověk se zelenou na sluchátkách najde další příznivce zeleného proudu, trsá pak s nimi. Pohledem člověka bez sluchátek to vypadá jako parket různě se krouticích postav, které sem tam něco vykřiknou, ale jinak je v sále jen šum a žádná hudba. S jednou sestrou z Orlické župy jsme si na zelené vlně zatančili pěknou čaču. Bylo to naše tajné zelené spojení, a ti okolo nás netušili, co jsme měli v uších.

SOBOTA

Velký den. Pro nás pro všechny. Nevím, jak jiní, ale já vstával už v pět hodin. I proto, abych si připravil živé vstupy pro Radiožurnál a Český rozhlas

Plus. Raději jsem ještě jednou zkouknul videa všech tří skladeb, které nás čekaly. Dopoledne byla ještě poslední zkouška. Ta na americkou skladbu All Sokols byla tedy hodně chaotická. Děti neposedné, unavené dopoledním sluncem, autoři skladby rozhození, že jim to nevychází, jak má. Stálé přesuny a změny v postavení. Tu na značky, tu mezi ně. No, zmatek. A přitom si člověk říká, že otcové a matky těchto Američanů poslali přece lidi na Měsíc...

Poledne. Do vystoupení zbývají dvě hodiny. Čas na oběd v nedaleké čínské restauraci. Pomáháme tam několika sestrám objednat ledovou kávu a jiným

Folklor. No, trochu jsme to ošvinďovali (ono to je fakt rychlé), abychom stíhali všechny figury. Nic jsme nevynechali a skončili na poslední notu. Paráda. A útěk k záchodům a garáži vedle hřiště, kde je šatna. Ti vychytralejší z nás měli už pod krojem trička na Rockovku. Takže shodit kalhoty, vzít černé trenky, vyměnit černé lakýrky za bílé tenisky a nezapomenout tyč nebo koule. Starostovi Milošovi ta jeho zůstala v šatně. Promptně dostal na nástupu náhradní. Na změnu z krojovaných galánů v červenočerné titány jsme měli jen pár minut, kdy se na hřišti několik týmů přetahovalo lanem.

ké červené tričko s hvězdami. Mezitím natáčení rozhovorů pro reportáž.

TAK JAKÉ TO BYLO?

„Bylo to něco neuvěřitelného,“ shodli se Štěpán a Kamila Kynclovi z tělocvičné jednoty Sokol Chrudim. „Vzhledem k tomu, že mám za sebou loňský všesokolský slet v Praze, tak se mi to teď všechno vrátilo. Jak to bylo znovu naostro, přišly zase ty pocity a bylo to skvělé,“ svěřila se Kamila. Štěpán na sletu v Edenu nebyl. „Ale vžil jsem se do toho a úplně mne dostalo, jak nám lidi tady v tom počasí, kdy je 35 stupňů, nebo kolik, fandili.

Strašně nám to pomohlo.

Bylo to super. A i ten výkon byl dost dobrý. Když vezmu, jak vypadaly zkoušky, jak to začínalo nesměle, myslím, že se to povedlo. Že jsme si to všichni užili.“

Přiznal jsem Štěpánovi, že jsem ve skladbě udělal dvě chyby. On mne uklidnil, že taky necvičil bezchybně: „Ze čtverečku jsem udělal trojúhelník.“

NEJLEPŠÍ VYSTOUPENÍ EVER

„Bylo to nejlepší vystoupení, co se nám kdy povedlo. Fakt, ever,“ tvrdili cvičenci z Turnova. „Bylo to opravdu dobré. Užili jsme si to. A myslím, že se to povedlo všem.

Opravdu super derniéra,“ prohlásil místonáčelník Sokola Tomáš Tomsa. Také podle spolupředsedy organizačního výboru sletu Howarda Muskillla předčila tato akce očekávání: „I přes 35stupňové vedro se slet povedl. Také díky bratrům a sestrám z Česka. Už se těšíme na jejich další vystoupení za čtyři roky ve městě, které američtí sokolové teprve vyberou.“ Se starostou celého Amerického Sokola Adamem Wiltem doufají, že příště přijede českých sokolů dokonce pět set.

Skladba amerických sokolů
All Sokol Number

maso s rýží. Blíží se slavnostní nástup s vlajkami. Když jsme nastoupili na plochu hřiště, zazněla kanadská, česká, slovenská a americká hymna. Podle anglické abecedy. Při „voda hučí“ se nejenom mně stáhlo hrdlo a buráčet hlasem jsem začal zase až „nad Tatrou“. Publikum navnadili američtí rodičové s dětmi a dorostenci. Než ale přišlo bleďmodré moře a Gottovy árie, do jejichž tónů čeští sokolové vyšli na plochu za štěstím, čekaly nás Američany ještě dvě skladby.

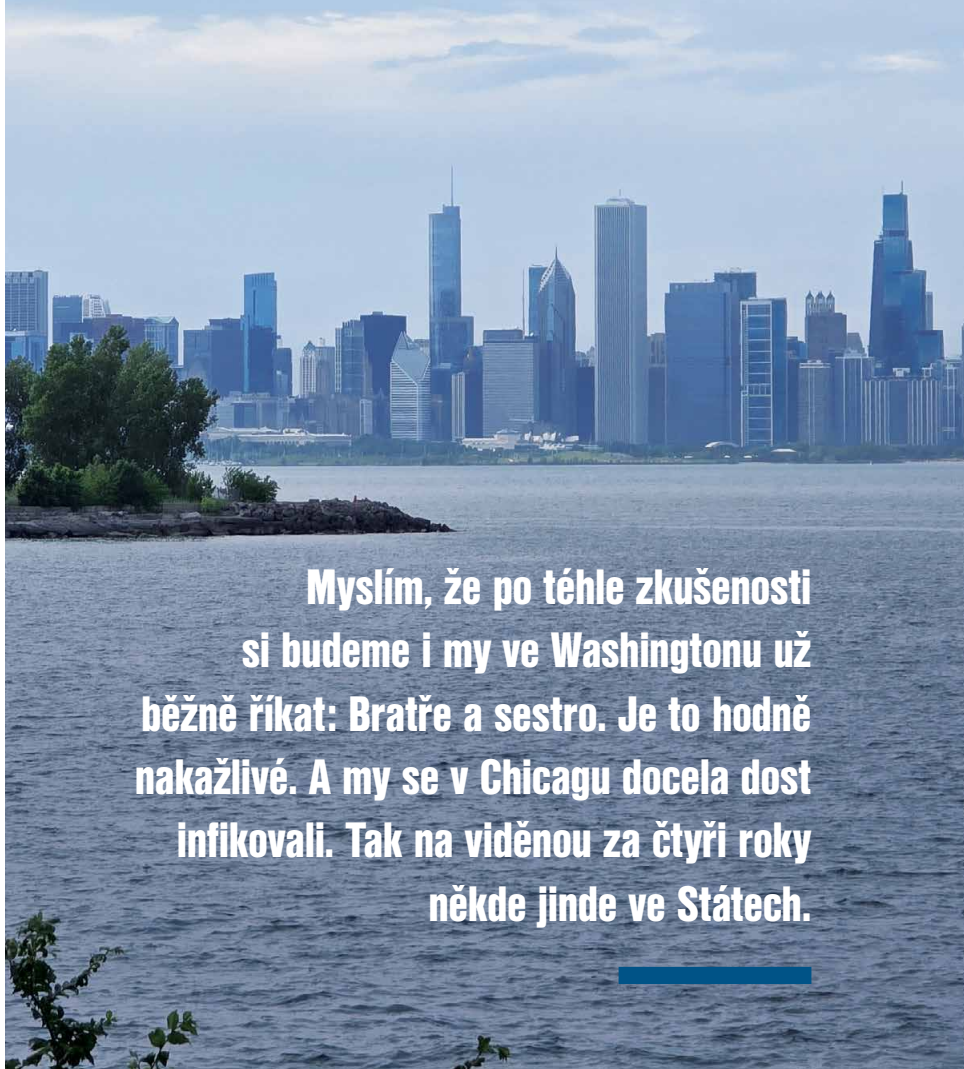
ROCKOVKA

Běžíme, dřepíme, vztyk a výpad. Kánoe, výměny, šermování, mlýn, prostná, gymnastika. Všechno jsem udělal, jak jsem měl, i ty nohy při letadle jsem Honzovi držel. Ale zase jsem byl daleko na kytičku. Čača se Simčou a Hankou, meče na nepřítele, ponny, pyramidy a vrtule. Je finále. Brečím jak želva.

Pod tribunou máváme divákům za zvuku Manu Chao a mizíme ze stadionu. Další převlékání. Modré šortky, americ-

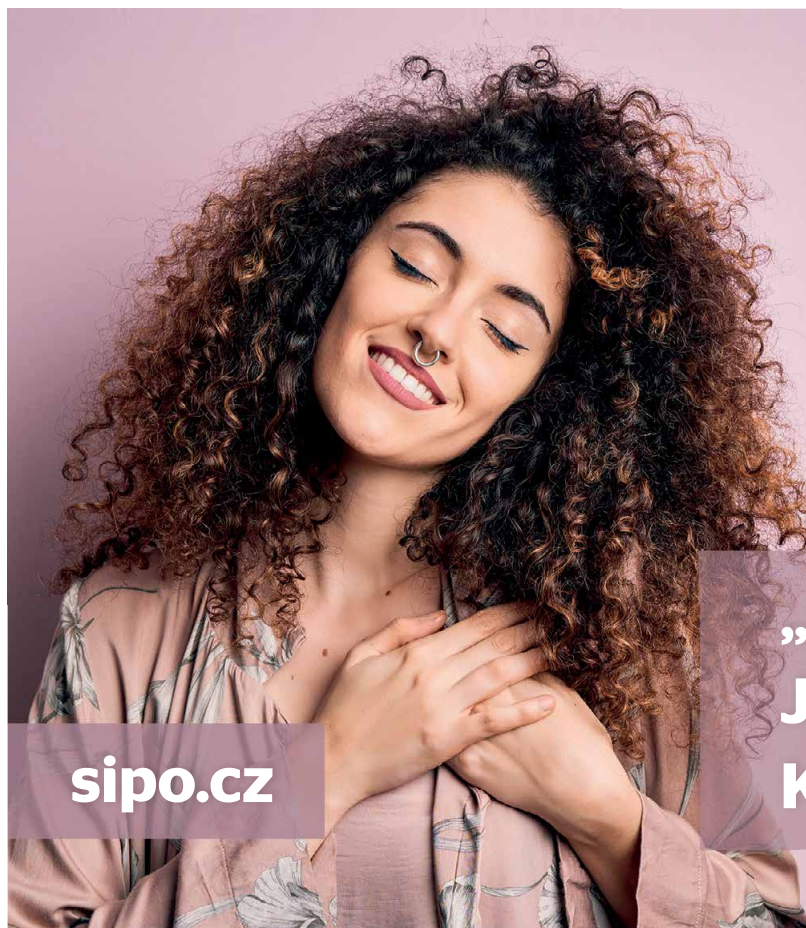
JEŠTĚ NEBYL KONEC

A to by mohla být taková hezká tečka za tím naším případem. Řečeno s Cimrmany. Jenže nebyla. Jednak ještě následoval společenský večer ve sportovní hale Compass Arena, kde se tancovalo a křepčilo. Také jsem si odsud ještě v sokolské uniformě stříhl živák do ČT24. V dalších dnech se pak čeští a slovenští sokolové rozjeli na různé výlety po celých Spojených státech. Někdo na západ do Kalifornie a národních parků, někdo na východ do Washingtonu, New Yorku a Bostonu. Tato skupina navštívila i nás v hlavním městě, a my se s nimi vydali k velkým vodopádům řeky Potomac. No, ony jsou to spíš takové velké peřeje, ale jsou impozantní. Společný výlet nám ten pocit jednoty, sounáležitosti a spojení s vlastí ještě o pár dnů prodloužil. Díky za to. Myslím, že po téhle zkušenosti si budeme i my ve Washingtonu už běžně říkat: Bratře a sestro. Je to hodně nakažlivé. A my se v Chicagu docela dost infikovali. Tak na viděnou za čtyři roky někde jinde ve Státech. ●

Myslím, že po téhle zkušenosti si budeme i my ve Washingtonu už běžně říkat: Bratře a sestro. Je to hodně nakažlivé. A my se v Chicagu docela dost infikovali. Tak na viděnou za čtyři roky někde jinde ve Státech.

inzerce:

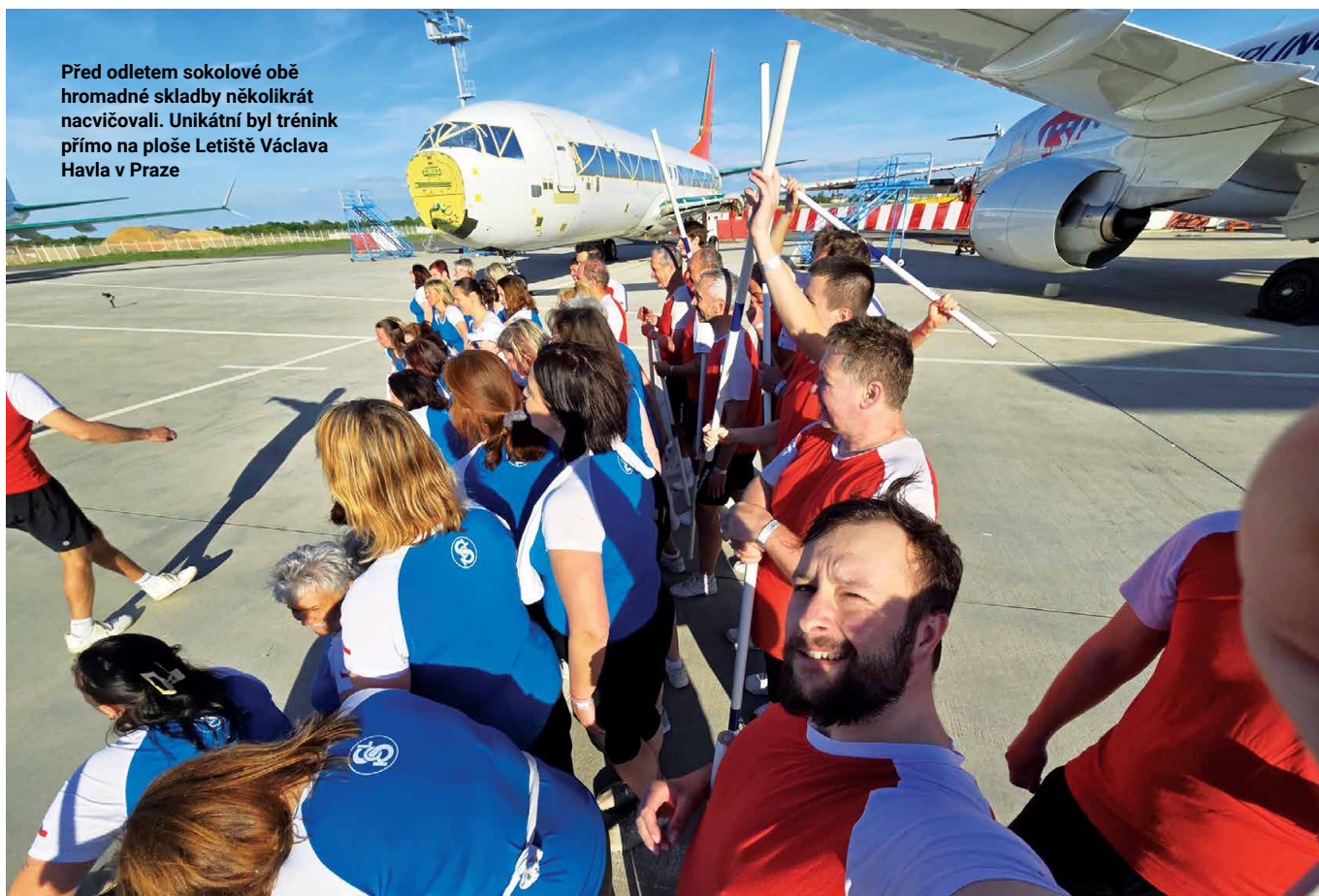
 Česká pošta

sipo.cz

**„Jedna platba.
Jeden výpis.
Klid každý měsíc.“**

Před odletem sokolové obě hromadné skladby několikrát nacvičovali. Unikátní byl trénink přímo na ploše Letiště Václava Havla v Praze

Výprava odlétala do Chicaga na etapy. Většina účastníků po sletovém týdnu vyrazila poznávat USA

Do Spojených států amerických odcestovalo 397 cvičenek a cvičenců z celé České republiky, aby si společně se sestrami a bratry z USA a Kanady zacvičili ve dvou hromadných skladbách. V Rockové symfonii a Jdi za štěstím

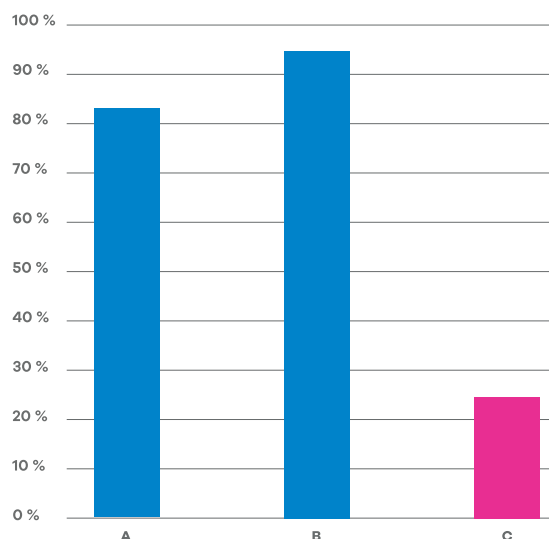

inzerce:

Hezký auto. Chalupa. Kondice?

Pohybem proti špatné kondici s EUC a Sokolem.

zdravinazdar.cz

Během sletového týdne v Chicagu,
a hlavně po něm, měli účastníci
čas na cestování. Někteří vyrazili
do velkých měst na východ, jiní do
národních parků na západ

CVIČITELKY Z UKRAJINY NAVŠTÍVILY TYRŠŮV DŮM

V posledním srpnovém týdnu se v Sokole Křivoklát konal mezinárodní seminář sokolské všestrannosti, který byl prvotně určený pro ukrajinské cvičitele a cvičitelky. V rámci nabitého programu skupina navštívila i Prahu, kde si osmnáct účastníků jak z Ukrajiny, tak i ze Slovenska prohlédlo Tyršův dům a setkal se s velvyslancem pro Ukrajinu Vasylem Zvarychem, hejtmankou Středočeského kraje Petrou Peckovou a starostou ČOS Martinem Chlumským.

„V tuto chvíli si znovu vybavuji loňský slet, na kterém jste Vy, sokolky z Ukrajiny, také cvičily. Musely jste

překonat tolik problémů. Už jenom to, že jste nacvičovaly ve vojenském krytu. Hluboce se skláním před Vámi, před Vaším úsilím i elánem,“ řekl Martin Chlumský.

Úsilí ukrajinských cvičitelů ocenil i Vasyl Zvarych, který navíc zdůraznil, že si váží Sokola za to, jaké hodnoty zastává: „Velmi děkuji za podporu a solidaritu s Ukrajinou, a to nejen sokolům, ale celé České republice. Moc si toho vážíme.“

Petra Pecková je s Ukrajinkami v kontaktu už delší dobu. S emocemi v hlase připomněla třeba jejich statečnost, kdy se krátce po vypuknutí války díky dvěma přítomným podařilo autobusem do bezpečí dostat asi tisíc lidí: „Je skvělé, že i v těžkých dobách sport spojuje, posiluje a dává naději. Moc ráda se tu s Vámi setkávám. Zdaleka to není naše první setkání.“

Místostarosta Peter Szenásy, který se stará o vztahy s Ukrajinou a pravidelně tam jezdí, už zorganizoval několik podobných setkání i sbírek. Pomohl také na Ukrajině založit sokolskou jednotu.

Setkání se zúčastnila i senátorka a sokolka Adéla Sucharda Šípová, s ředitelkou Českého centra Kyjev Terezou Souškovou a starostkou Sokolskej únie Slovenska Adrianou Šarudiovou. (hoj) ●

„PRÁZDNINOVKA“ OPĚT MOTIVOVALA MLADÉ SOKOLY

Tyršův dům v červenci hostil Prázdninovou školu mladých pomahatelů. Na 10. ročník, který i letos organizovala Ústřední škola ČOS, se z celé republiky slétlo 37 mladých sokolů ve věku od 15 do 18 let. Pod vedením zkušených lektorů a lektorek se připravovali na roli budoucích pomocníků a cvičitelů.

Cílem týdenního kurzu, který podpořilo i Ministerstvo obrany ČR, je motivovat mladé lidi k tomu, aby pracovali jako pomahatelé nebo asistenti cvičitelů v tělocvičnách a jednotách.

„Již od prvních minut bylo jasné, že účastníky čeká týden plný intenzivního učení a nezapomenutelných zážitků. Program byl připraven tak, aby mladým nabídl komplexní dovednosti a znalosti, které jsou nezbytné jak pro vedení sportovních aktivit, tak i pro práci s dětmi. To především,“ prozradila Dana Absolonová, která Ústřední školu ČOS vede.

Každý den byl nabitý a plný dynamických aktivit. Sobota patřila především seznamovacím a pohybovým hrám, při kterých se budoucí pomahatelé a cvičitelé nejen lépe poznali, ale také se pořádně rozhybali. Důležitou součástí prvního dne

byla i výuka stavby cvičební jednotky, což je klíčovou dovedností pro každého cvičitele. Neděle už byla ve znamení pořádné akce. Na programu byla pedagogika a psychologie, akrobacie, fotbal nebo i cvičení s náčiním, což ukázalo rozmanitost a komplexnost připravovaného tréninku.

Následující dny pokračovaly v podobně intenzivním tempu a přinesly další vzrušující výzvy. A že to tedy všichni roztočili ve velkém stylu! Věnovali se rokenrolu, cvičení se šálami, párové akrobacii a precizním pořadovým cvičením.

Prázdninová škola mladých pomahatelů tak nabídla nejen intenzivní trénink a vzdělávání, ale i prostor pro rozvoj osobnosti, budování týmového ducha nebo navazování pevných přátelství. Díky kurzu jsou absolventi skvěle připraveni, aby své nově nabyté dovednosti uplatnili v praxi. (tau) ●

ZA ALEXEM PŘIJELY DESÍTKY MLADÝCH SPORTOVců

Nadšenci z celého světa se opět přijeli učit od olympijského medailisty a sokolského ambasadora Alexandra Choupenitche, který začátkem srpna v Sokole Brno I uspořádal svůj další letní kemp.

Ten už má své jméno, tudíž je o něj mezi šermíři čím dál tím větší zájem. Pravidelně se ho účastní mladí lidé z více než deseti zemí.

„Šerm není jen sportem, je cestou k sebepoznání a disciplíně. Rád vidím,

jak se mladí sportovci rozvíjejí a přinášejí nové nápady a techniky. Je to pro mě obrovská radost,“ řekl Alex, člen Sokola Brno I.

Pravidelným vyvrcholením bývá šermířská exhibice, která se i letos uskutečnila pod otevřeným nebem na brněnském Jakubském náměstí. Střetly se spolu týmy Česka a Evropy. A byl to nejen skvělý šerm, ale především velká show a obrovská reklama tohoto sportovního odvětví. (hoj) ●

inzerce:

SLEVA S APLIKACÍ SOKOL

WWW.ALPINEPRO.CZ

ALPINE PRO
**OUTDOOR
EXPERT**
Převratná kvalita outdoorových
produktů od ALPINE PRO
★★★★★

Štěpán Benoni
herec Štěpán Benoni

DO NOCI SOKOLOVEN SE ZAPOJIL REKORDNÍ POČET JEDNOT

Text: Jana Horká, Marcela Mandová | Foto: jednoty ČOS

V pátek 20. června se napříč sokolskými župami uskutečnil jedenáctý ročník Noci sokoloven. Veřejnost tak opět hojně využila možnosti navštívit naše sportoviště, sokolovny, tělocvičny a zjistit, co všechno jim Sokol v daném místě nabízí.

Pro akci, která vyniká velkou rozmanitostí, od opékání špekáčků až po odborné přednášky a výstavy, je typický neustálý růst počtu účastníků. Zatímco ještě před pár lety se jednalo spíše o desítky jednot, letos se jich do projektu zapojilo rekordních 180.

Společným tématem byly šifry a šifrovací hry, tedy způsob sdělení nebo předání zprávy, který má za cíl úmyslně

znesnadnit, případně znemožnit jejich přečtení či pochopení někým, komu není určena. Kdo se k nám přidal, už zná termíny jako kryptografie (šifrování) nebo kryptoanalýza, kryptologie či steganografie.

„K Noci sokoloven jsme vydali speciální metodické listy Jak na šifry. Jsou jakýmsi návodem, jak se šiframi pracovat v dětských kolektivech, a nejen v nich. I dospělí mají rádi hádanky,” říká autorka těchto listů Kateřina Pohlová a dodává: „S prvními šiframi jsem se jako malá setkala na táborech a ve skautu. Text byl tehdy skryt formou morseovky a polského kříže. Až teprve v dospělosti jsem se seznámila s lidmi, se kterými na šifrovačky chodíme.”

A skutečně, na mnoha místech

republiky se šifrovalo, luštilo, hádalo a soutěžilo. Často vedly rozluštěné vzkazy či indicie k ukrytému pokladu, provedly návštěvníky všech věkových kategorií po zákoutích sokoloven a prověřily luštitelské schopnosti malých i velkých. Někde, jako třeba v Sokole Modřany, si vlastní vysílačku na morseovku dokonce sami vyrobili! Fantazii se meze rozhodně nekladly.

Ve Dvoře Králové nad Labem například jednotlivé týmy putovaly pomocí šifer večerním městem, přičemž organizátoři mysleli i na nejmladší účastníky – luštit se totiž dá v každém věku! S mapou po jednotlivých zašifrovaných stanovištích procházely děti také v Lišově. I když jim některé šifry na chvíli zamotaly hlavu, všechny došly zdárně do cíle. Podobné dobrodružství se šiframi zažili třeba i v Milostíně a na

dalších místech. V Sokole Mirošov připravili dopolední zašifrovaný program i pro děti z místní mateřské a základní školy. Ve Vinoři se do akce zapojili dokonce i dobrovolní hasiči.

SOKOLOVNA Z PLAKÁTU

Stejně jako každým rokem i letošní oficiální plakát celé akce zdobila jedna konkrétní sokolovna. Tentokrát výtvarnice Dominika Petrtýlová nakreslila tu dobříšskou. Sokol Dobříš se účastnil

zatím všech předcházejících deseti ročníků Noci sokoloven, a patří tak ke stálícím projektu. S realizací místní sokolovny se započalo začátkem roku 1919, kdy byl 6. července slavnostně položen její základní kámen. Staveb-

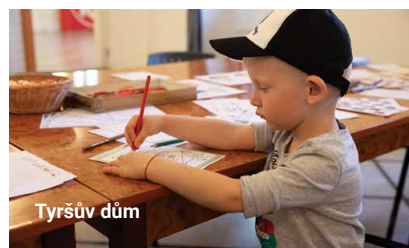
ní práce probíhaly velmi rychle a již 25. prosince 1919 se mohla v nové budově odehrát tělocvičná akademie. V posledních ročnících se na plakátu objevily sokolovny z Poděbrad, Pardubic nebo třeba z pražské Libně.

NOC SOKOLOVEN V TYRŠOVĚ DOMĚ

Od samého začátku se k Noci sokoloven připojuje také ústředí České obce sokolské, Tyršův dům na Újezdě. Jeho brány se v tu dobu otevrou a téměř všechny prostory ožijí. Pražané, ale nejen oni, proniknou do míst, kam se běžně nedostanou. Po jindy tichých chodbách proudí šumící davy, průvan provětrá jinak zamčené

síně. Letošní program opět zabavil všechny. Děti i dospělí. Ty nejmenší nadchl loutkový soubor Nástup ze Sokola Praha Libeň, který zahrál hru Sokolské peklo. K dispozici byl i dětský koutek s omalovánkami, spojovačkami nebo vystřihovánkami. V barokním sále Petřín, který byl zaplněný do posledního místečka, si zájemci poslechli Komorní orchestr Hájíček.

Letošní novinkou pak byly workshopy šermu. Do rukou šermířů Sokola Kampa se světila řada návštěvníků, kteří si vyzkoušeli, jak náročným, ale zároveň i krásným šerm je.

To zase v plaveckém bazénu se už tradičně soutěžilo o plavanky zdarma. Plavání v Tyršově domě má svoje kouzlo, jedná se totiž o čtvrtý nejstarší bazén v Praze. Starší už jsou jen ty v paláci Koruna, na Žižkově a na Klárově.

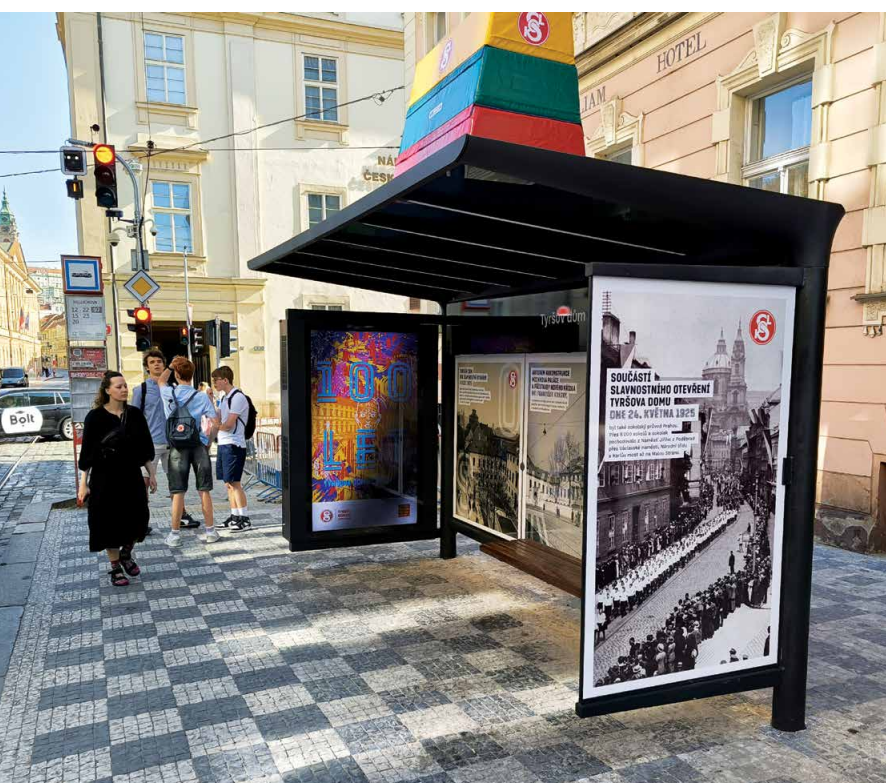
Historici Martin Klement a Adéla Boháčová, kteří po chrámu českého sportu prováděli, zavedli některé návštěvníky dokonce až na střechu, odkud je impozantní výhled na centrum Prahy. Zájemci se dozvěděli spoustu zajímavostí o zdejší architektuře, historii domu a nahlédli do reprezentativních sálů. ●

ZASTÁVKA TRAMVAJE HELLICHOVA SE PŘEJMENOVALA NA TYRŠŮV DŮM

| Text: Jana Horká

| Foto: archiv ČOS

„Příští zastávka - Tyršův dům.“ To nově slýchají Pražané jedoucí tramvají z Újezda na Malostranské náměstí. V sobotu 28. června se totiž zastávka Hellichova přejmenovala a nese název sídla České obce sokolské. Ke změně logicky došlo i v opačném směru. Nově je tato stanice ale nazvaná Pražské Jezulátko.

„Změna názvu tramvajové zastávky zrovna na Tyršův dům je pro Sokol tím nejlepším dárkem ke stým narozeninám, které letos v květnu chrám českého sportu a také srdce sokolského hnutí oslavil. Toto výročí si vlastně připomínáme po celý letošní rok. Víme o tom, že o změnu názvu zastávky usilovaly dlouho i místní spolky z Malé Strany. I my jsme se v rámci plánování programu oslav snažili k této změně přispět. Je dobře, že se to díky společnému úsilí všech nakonec podařilo. Je to pro nás tou pomyslnou třešničkou na dortu. Jedná se i o ocenění významu, který Tyršův dům pro českou veřejnost a Pražany má,“ řekl starosta České obce sokolské Martin Chlumský.

Tramvajová zastávka Hellichova se dříve jmenovala v obou směrech stejně, i když oba nástupní ostrůvky jsou od sebe vzdálené asi 200 metrů. I to bylo impulsem pro jejich přesnější označení podle toho, kde konkrétně se daná zastávka nachází.

Pražské Jezulátko je světoznámou soškou Ježíše Krista v dětském věku, umístěnou v kostele Panny Marie Vítězné. Tyršův dům pak představuje jednu z nejvýznamnějších budov v historickém centru Prahy. ●

SOKOLOVÉ UCTILI PAMÁTKU MIROSLAVA TYRŠE

| Text: Jana Taušová | Foto: archiv ČOS

Sokolský sraz v rakouském Oetzu se koná pravidelně již od 70. let 20. století. Letos se uskutečnil už padesátý ročník. Třídenní program opět završil průvod podél horské řeky Ache, a to až k místu u osady Habichen, kde v roce 1884 tragicky zahynul Miroslav Tyrš.

Spoluzakladatel Sokola zemřel v rakouských Alpách v době, kdy tam byl na ozdravném pobytu. „Do Oetzu jezdíme pravidelně. Kromě toho, že si připomeneme památku jednoho ze zakladatelů našeho hnutí, je to i skvělá příležitost potkat se s bratry a sestrami ze zahraničních sokolských organizací,“

řekl starosta Sokola Martin Chlumský.

Letošní sraz na sokolském poutním místě organizovala od 7. do 9. června, tedy od soboty do pondělka, župa Rakouská, která se v pořádání pravidelně střídá s župou Švýcarskou a se Sokolem Mnichov.

Program zahrnoval jak sportovní, tak i pietní část. „Uskutečnil se nejen tradiční volejbalový turnaj, ale i běžecký závod okolo jezera. Dále byly připraveny sportovní aktivity pro děti. A večer nemohl samozřejmě chybět

táborák,“ uvedl Chlumský.

Setkání vyvrcholilo pondělní mší a pietní vzpomínkou. Účastníci v průvodu s prapory došli k pamětnímu místu, kde je umístěna deska připomínající tragický osud Miroslava Tyrše, který zde 8. srpna 1884, tedy před 141 lety, utonul. ●

SOKOL ČESKÝ BROD OSLAVIL 155 LET V DIVADLE JÁRY CIMRMANA

Text: Jana Horká | Foto: Markéta Navrátilová

Českobrodští se rozhodli pro originální oslavu výročí založení jednoty. Vyrázili do Žižkovského divadla Jára Cimrmana na představení České nebe. Jak známo, tato divadelní hra je o velkých českých géních a nechybí v ní ani Miroslav Tyrš.

Sokol byl v Českém Brodě založený 2. dubna 1870. Za půl druhého století vytvořily tisíce členů Sokola i stovky jeho cvičitelů a činovníků bohatou historii jednoty, kterou provází nejen aktivní sportovní a kulturní činnost, ale v temných dobách i řada hrdinských činů sester a bratrů.

„Důvody, proč oslavujeme v tomto

divadle, byly dva. Jednak máme všichni rádi Cimrmana, a pak ve hře České nebe uvidíme naživo spoluzakladatele Sokola Miroslava Tyrše,“ řekl před představením Jaroslav Petrásek, jednatel a náčelník Sokola Český Brod.

Později v úvodu večera krátce promluvil i k divákům, a to ze slavného pódia, od legendárního pultíku: „Musím přiznat, že je to neskutečný pocit stát tady na tomto jevišti. Tolikrát jsem ho viděl v televizi.“

K výročí poblahopřál i českobrodský starosta Tomáš Klinecký: „Gratuluji našemu Sokolu ke 155 letům činnosti. A přeji mu nejméně ještě jednou

tolik. Děkuji také Jardovi Petráskovi za skvělý nápad oslavit výročí v tomto legendárním divadle.“

Jednotě se vlastně podařilo oslavit významné výročí až na čtvrtý pokus. Oslavy toho padesátého zhatilo tragické železniční neštěstí, které se stalo přímo v Brodě, a to v době VII. století. Během 100. výročí byl Sokol zakázaný komunisty. A to stopadesáté zase překazil covid.

„Vím, že se tři předešlé oslavy nepodařily, pojďme si to proto tentokrát pořádně užít. Děkuji Vám, že pomáháte celému spolku vést Čechy k pohybu a společné aktivitě. Na Český Brod mám jen ty nejlepší vzpomínky. Vždycky jsem si ve Vaší

jednotě cenil dobré party. Je důležité mít dobrou komunitu a mít se kam vrátet,“ řekl během slavnostního zahájení Martin Chlumský, starosta ČOS. Poté předal bronzovou medaili ČOS sestře Janě Thomesové, která je členkou místního Sokola už od roku 1945.

A čeho si současné vedení cení nejvíce? „Chvála je vždycky ošemetná věc. Ale jestli můžu za moji generaci něco vyzdvihnout, pak je to určitě péče o naši sokolovnu. Je jednou z nejstarších a nejkrásnějších. A myslím si, že se o ni staráme pěkně,“ řekl Jaroslav Petrásek. ●

TYRŠŮV DŮM SE ZAPOJIL DO FESTIVALU OPEN HOUSE PRAHA

V rámci jedenáctého ročníku festivalu Open House Praha byl o Tyršův dům velký zájem. Chrám českého sportu navštívilo 1 250 návštěvníků. Sokolové si pro ně v rámci oslav 100 let Tyršova domu připravili speciální prohlídky. Zájemci se podívali do

prostor, kterými před sto lety procházel prezident T. G. Masaryk, a zároveň se nechali provést prostorami, kterými kráčely jak dějiny, tak i významné osobnosti našeho sportu a veřejného dění. Dozvěděli se také, čím žije Tyršův dům a sokolské hnutí dnes. (hoj) ●

Foto: Markéta Navrátilová

SOKOL Z NÁS DĚLÁ LEPŠÍ LIDI

**MARTINE, TY JSI VE VOLBĚ KAMILU
VEŘEJNĚ PODPOŘIL A PŘÁL SIS JI JAKO
1. MÍSTOSTAROSTKU. PROČ?**

Martin: Kamila se stala členkou
Předsednictva ČOS v roce 2024. A za
ten rok udělala obrovský kus práce.
Založila právní poradnu, která jednotám
a župám pomáhá s důležitými tématy,
jakými jsou organizace valných hrad
nebo třeba orientace ve stanovách.
Řeší i konkrétní případy, které se
v sokolovnách dějí. Především je

V červnu si na 14. sjezdu sokolové zvolili nové vedení. Starostou se opět stal **Martin Chlumský**, který se do funkce poprvé dostal v březnu 2024. Po kauze finančního podvodu se mu podařilo spolek nejen stabilizovat, ale především dokázal sjednotit členskou základnu. Takzvanou dvojku, tedy jeho první ženou ve vedení, se stala právnička a čerstvá medailistka z mistrovství Evropy v koloběhu **Kamila Šrolerová**. Oba jsou dlouholetými sokoly a dělají pro spolek maximum možného. V rozhovoru mluví nejen o otázkách financování nebo o touze, že by chtěli rozhybat národ, ale i o tom, že čím víc sportují, tím delší den mají.

| Text: Jana Horká

ale Kamila obrovským srdcařem a sokolkou každým coulem. Kdo ji zná, ví, o čem mluvím.

Kamila: Pro mě je naprosto klíčové spolupracovat s někým, komu maximálně důvěřuji. Martina znám už dlouho, pamatuju si ho z kurzu cvičitelů RDPD (cvičení rodičů s dětmi a předškolní děti) II. třídy, který před lety lektoroval. Jsou pro něj důležité stejné hodnoty jako pro mě, takže se na naši spolupráci těším.

S JAKÝMI PRIORITAMI DO FUNKCE JDETE?

Martin: Pro mě jsou důležité čtyři věci. Tou první je udržitelné financování spolku. Pak je to stav sokolské infrastruktury, protože ta je klíčová pro realizaci našeho programu. Tím myslím sokolovny. Určitě bychom jako ČOS chtěli jednotám víc pomáhat s rekonstrukcí a revitalizací budov, které vlastní. Třetí oblastí jsou naše cvičební programy; nebo vlastně i program jako takový. A konečně efektivita toho, jak organizace funguje napříč celou svojí strukturou.

OTÁZKA FINANCOVÁNÍ JE SAMOZŘEJMĚ KLÍČOVÁ. KDE CHCE ČOS PENÍZE BRÁT?

Martin: Jde o více zdrojů. Klíčové pro nás je financování ze strany státu prostřednictvím Národní sportovní agentury. Usilujeme o to, aby byl jasně daný rámec financování na několik let dopředu a aby se podpora ČOS stále zvyšovala. Druhou věcí je sestavování rozpočtu spolku. Vše teď pečlivě analyzujeme, protože náklady vzrostly a my chceme udržitelný rozpočet.

KAMILO, TY MÁŠ NA STAROSTI PRÁVNÍ PROBLEMATIKU. CO CHCEŠ JAKO 1. MÍSTOSTAROSTKA ŘEŠIT NEJDŘÍVE?

Kamila: Pro mě jsou důležité dvě oblasti. Jedna je praktická a druhá vizionářská. Praktická se týká právě té právní stránky. Mým cílem je za tři roky, kdy nám mandát skončí, prezentovat přehledný systém právních předpisů. Abychom jasně věděli, co platí a co ne. Za velmi důležité považuji zavedení etického kodexu. Ráda bych také revidovala stanovy. Za těch 14 měsíců, co jsem byla ve funkci místostarostky, jsem se setkala s celou řadou vágních nebo, řekněme, nejasných ustanovení. Často se týkala valných hromad, protože rok 2025 byl volební. Do praktické části řadím i podporu jednotám a župám v majetkové oblasti. Obracím se na nás často s prosbou o smlouvy, které převádějí vlastnická práva, týkají se správy nemovitostí a podobně. Tam bych si představovala propracovanou metodiku, včetně soupisu příkladů,

které se opakují. To by mohlo ostatním pomoci.

CO TA VIZIONÁŘSKÁ ČÁST?

Kamila: Ta se týká trenérské činnosti. Chtěla bych rozpohybovat národ. Nejen děti, ale i dospělé. Sokol pro to už teď dělá hodně. Máme skvělé cvičitelky a cvičitele, ale pořád je co zlepšovat. Ráda bych třeba viděla Sokol víc ve školách. V tomto směru by o nás mělo být slyšet ještě daleko víc. Teď mluvím o sportu pro všechny, o lidech, kteří se hýbou, aby měli energii do práce a tak... To je prostor, kde by měl Sokol zaujmout dominantní roli.

Martin: O těchto tématech se určitě budeme bavit s novými náčelníky ČOS, tedy s Katkou Machů a Petrem Sádkiem. Oba jsou i přes svůj mladý věk zkušenými cvičiteli a navíc i autory sletových skladeb. Moc se na spolupráci s nimi těším. Věřím, že sport pro všechny posuneme zase o kousek dál. Úkolem Sokola je dostat děti od tabletů a mobilů do tělocvičen nebo na hřiště. Je to celospolečenské téma. ČOS je jedním ze zakládajících členů kampaně Aktivní září Nadačního fondu Aktivní Česko. Ten tohle téma také aktivně komunikuje.

JAK BY TEDY MOHL SOKOL VE ŠKOLÁCH FUNGOVAT?

Kamila: Jsou to zatím jen plány. Mně by se líbilo, aby naši cvičitelé chodili učitelům do škol ukazovat, jak se dá tělocvik vést zábavnou formou. Aby děti a mladé lidi pohyb bavil, těšili se na něj a nebrali to jen jako nutnost v rozvrhu. Na konferenci Národní sportovní agentury jsem slyšela moc zajímavou myšlenku, že by lidé, kteří trpí úzkostmi nebo obezitou, mohli místo receptu na léky dostat poukaz na trenéra, který by jim pomohl jednak začít sportovat, a také by jim poradil s jídlem. To všechno ve spolupráci s pojišťovnou. Kdyby se nám něco takového povedlo, byla by to bomba.

Martin: Máme dobrý cvičební program. Navíc dbáme na vzdělávání cvičitelů, proto nemám o jeho kvalitě sebemenší pochybnosti. Naším úkolem a výzvou je ho co nejvíc šířit.

Ukazuje se, že tam, kde mají cvičitelé dobré podmínky, chtějí se vzdělávat a jsou aktivní, si daný program vždy zájemce najde.

MÁME DOST CVIČITELŮ A TRENÉRŮ?

Martin: To je velké téma a rozhodně nejen pro Sokol, ale i pro sportovní svazy. Cvičitelů a trenérů bychom potřebovali víc. Naprostá většina jich dnes pracuje dobrovolně, nedostávají za tu náročnou a nesmírně důležitou práci, kterou dělají, žádné peníze. A to znám cvičitele, kteří jsou v sokolovně třeba i čtyři večery v týdnu. Myslím, že v jednotách, kde to dává smysl, je možným řešením profesionalizace. Jednoty, které si to mohou dovolit, by mohly cvičitele platit.

Kamila: Už delší dobu z různých debat a konferencí cítím rostoucí obavu z toho věnovat se v kroužcích dětem. Začíná se to až demonizovat. Řeším to i z právního pohledu, mám řadu klientů, kteří pořádají akce pro děti, a slyším, jak je to náročné, že jsou jednou nohou v kriminále. Navíc rodiče mají často absurdní požadavky na trenéry a nerespektují je. Je to systémový problém, který situaci vůbec nenahrává.

JEDNOU Z VĚCÍ, KTERÁ FUNGUJE, AŽ UŽ V RODINÁCH NEBO JINDE, JE JÍT PŘÍKLADEM. KDYŽ JE DÍTĚ ZE SPORTOVNÍ RODINY, PŘIJDE MU SAMOZŘEJMÉ TŘEBA SEDNOUT NA KOLO. VY DVA TÍM PŘÍKLADEM ROZHODNĚ TAKY JSTE. KDE ČERPÁTE ENERGII?

Martin: Kamila jde příkladem asi mnohem víc než já (smích). O ní se ví, že její den nemá 24 hodin, ale snad 48.

Kamila: To je ale to, o čem se celou dobu bavíme. Čím víc sportuji a hýbu se, tím víc mám energie. Dnes ráno jsem kolem páté měla velmi náročný trénink. A teď mám energie na rozdávání. Čím víc sportuju, tím je můj den vlastně svým způsobem delší. Vejde se tam toho hodně. Jsem právnička. Hodně hodin mi zabírá práce pro Sokol. K tomu jsem máma dvou dcer a ještě na východě Prahy trénuji jednou týdně dospělé. Když ale vidím těch dvacet lidí odcházet z tréninku, jak jsou spokojení a jak si vyčistili hlavu od práce, nabíjí mě to. I když si tu a tam řeknu, že bych tenhle svůj čas možná někdy potřebovala věnovat něčemu jinému, po tréninku jsem šťastná, že jsme ho všichni absolvovali a neměnila bych.

Na můj vlastní trénink mám čas vyhradně brzo ráno, protože pak se musím věnovat dětem. Moje oblíbená Hanka Dvorská, úžasná sportovkyně, kaskadérka a fanyнка ČOS říkává: „Hýbejte se, protože Váš život bude mnohem zajímavější. Budete moci dělat cokoli, co budete chtít, protože na to budete mít sílu.“ Řídím se tím.

MARTINE, TVS PŘEVZAL ROLI STAROSTY V OPRAVDU NÁROČNÉ DOBĚ. VÍM, ŽE JSI KOLIKRÁT PRACOVAL I DO TŘÍ NEBO DO ČTYŘ DO RÁNA. VŠE OSTATNÍ ASI MUSELO STRANOU. UŽ NACHÁZÍŠ ČAS I NA SPORTOVÁNÍ?

Martin: Teď už je situace klidnější a postupně se ke svým oblíbeným aktivitám zase vracím. Rád plavu, lezu na stěně, chodím po horách. Mám rád všestranný pohyb. Jsem rád v kontaktu se cvičiteli. Takže když můžu, školím. Pořád dělám cvičitele v mém domovském Sokole Praha Libeň. Stíhám to teda jen jednou za dva týdny, ale i tak je to pro mě skvěle strávený čas.

Člověk není zdravý jen tím, že se hýbe a dobře jí, ale přispívá k tomu i udržování sociálních kontaktů. Udrží si díky tomu pozitivní energii a také získá zpětnou vazbu na spoustu věcí. Ale rozhodně nejsem takové ranní ptáče jako Kamila.

Foto: Jiří Kubínyi

Kamila Šrolerová na nedávném ME v koloběhu získala dvě medaile a celkové 5. místo

Starosta ČOS ve sletovém ateliéru Františka Ortmana během XVII. všesokolského sletu 2024

Kamila: Já ale taky nechodím spát ve tři.

Martin: Je pravda, že i v tom se dobře doplňujeme, protože zrovna dnes jsem asi ve dvě ráno psal Kamile email a ona ve čtyři ráno odpověděla. Já šel spát, ona vstávala. Takže jsme maximálně efektivní.

PROČ SE TEDY STÁT SOKOLEM NEBO SOKOLKOU?

Kamila: Protože se člověk stane lepším člověkem. Nechci, aby to znělo nějak nabubřele, ale cítím to tak. V Sokole se často setkávám s lidmi, kteří jsou v nejlepším slova smyslu jiní. Je to nejen pohybem, komunitou, ale i tradicí. Chápu, že člověk, kterému je osmnáct, možná hloubku Sokola tak nevnímá. Jsem ale přesvědčená, že ho už teď ovlivňuje a třeba i někam směřuje. Jen nám to dojde až později. Mě po čtyřicítce to dochází už dost. Něco se uvnitř mě dělo a díky Sokolu jsem lepším člověkem.

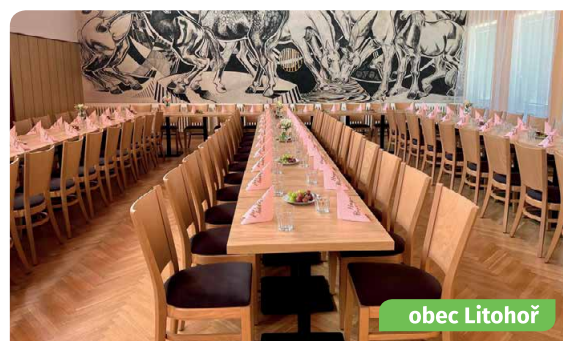
inzerce:

ŽIDLE A STOLY DO SPOLEČENSKÝCH PROSTOR

• kulturní sály • klubovny • zasedací místnosti • komunitní centra • restaurace •

- ✓ **zátěžové židle a stoly**
- ✓ **prodloužená záruka**
- ✓ **férové ceny**
- ✓ **poradenství při výběru**
- ✓ **zapůjčíme vzorky**

obec Litoňov

obec Olešnice

showroom
Nerudova 1680, Humpolec

www.zidlestoly.cz
tel.: 800 228 288

Foto: Markéta Navrátilová

Martin Chlumský cvičil na XVII. všesokolském sletu ve skladbě Rocková symfonie

MARTINE, TY JSI V SOKOLE ZHRUBA OD SEDMI LET. ROKY JSI VEDL ÚSTŘEDNÍ ŠKOLU ČOS. CO TI I PO TĚCH LETECH SPOLEK DÁVÁ?

Martin: Stále mi rozšiřuje obzory a pořád mě umí překvapit. Třeba začátkem léta jsem byl na sletu v Chicagu. Bylo moc zajímavé sledovat, jak to funguje tam. Pro ně je důležitý především kontakt s českou komunitou a s českou tradicí. Sport je vlastně takovým příjemným doplňkem. Nebo lépe řečeno, nejde tam už tak o hledání inovací, protože vlastně sportují všichni okolo. Sokol tam je spíš o setkávání.

Je obdivuhodné, že se zahraniční sokolové dokážou pořád potkávat, že uspořádají slet. A to určitě mají složitější podmínky než my. U nich je z těch našich sokolských hodnot, kterými se prezentujeme, nejdůležitější komunita.

JEŠTĚ BYCH SE CHTĚLA DOTKNOUT JEDNOHO TÉMATU. V JEDNOTÁCH SE ČASTO SETKÁVÁM SE STARŠÍMI SOKOLKAMI A SOKOLY, KTERÍ

VZPOMÍNÁJÍ NA TO, JAK DŘÍV BYLO VĚCÍ CHTÍT MÍT VE SPOLKU FUNKCI. ABY JI MOHLI ZÍSKAT, MUSELI PROKÁZAT URČITÉ SCHOPNOSTI, MÍT VZDĚLÁNÍ. A DNES JE TĚŽKÉ VŮBEC NĚKoho PŘIMĚT, ABY DO VEDENÍ JEDNOTY KANDIDOVAL. ODRAZIL SE TO I NA 14. SJEZDU, KDY DO TŘINÁCTIČLENNÉHO PŘEDSEDNICTVA KANDIDOVALO TŘINÁCT LIDÍ. JAK TO MŮŽEME ZLEPŠIT?

Martin: Jedním z nástrojů je třeba prázdninová škola pro mladé sokoly, kterou každý rok pořádáme a kterou už prošly stovky pomahatelů (budoucích cvičitelů). Mluvíme o tom s nimi už třeba v jejich patnácti letech. Říkáme jim, aby se nebáli zapojit se a byli aktivní. Základem je, aby se členové zajímali o to, jak funguje jednotka, župa nebo obec. A aby se neostýchali jít do toho. Protože schopné lidi potřebujeme. Věřím, že se co nejdříve dostaneme do bodu, kdy zase už budeme vybírat z mnoha kandidátů.

Kamila: Problém ještě trochu vidím v tom, že dříve bylo fungování spolků takový punk, trochu až anarchie. Byla to občanská sdružení, která se

registrovala na ministerstvu vnitra a povinností měla minimum. Od přijetí nového občanského zákoníku a dalších příslušných právních předpisů je spolek téměř něco jako korporát. Má opravdu spoustu povinností a není to legrace. Činovníci mají velkou odpovědnost. Musejí se orientovat v mnoha různých tématech. A ta loňská aféra tomu vůbec nepomohla. Všichni rázem viděli, jak vážné důsledky může mít, když si při vedení člověk nedá pozor nebo když udělá chybu. Prázdninovka, o které mluvil Martin, je skvělou příležitostí, jak se potkat s mladými sokoly z celé republiky. Dodnes jsem s řadou z nich v kontaktu na sociálních sítích. Diskutujeme tam o různých věcech. Zajímají se nejen o moji sportovní kariéru, ale chtějí vědět i spoustu věcí o chodu Sokola. A to je velký příslib do budoucna. Ono obecně je v naší společnosti mnoho kritiků a odborníků na všechno, ale když dojde na lámání chleba, pak lidí, co opravdu chtějí něco změnit, je hodně málo. Takže - nebojte se toho a pojďte s námi zlepšovat Sokol. ●

RŮŽOVÝ ŘÍJEN A MOVEMBER JSOU ZA DVEŘMI

| Text: Vít Jakoubek, Zdravotní komise ČOS

Blíží se dva měsíce, ve kterých si připomeneme důležitost prevence ženského a mužského zdraví. Myslete na sebe a neodkládejte preventivní vyšetření. Protože, jak víte: Ve zdravém těle, zdravý duch.

RŮŽOVÝ ŘÍJEN se zaměřuje zejména na prevenci rakoviny prsu. Toto onemocnění se objevuje nejčastěji u žen po 45. roce věku. Postihuje bohužel ale i mladší ženy. Onemocnět mohou i muži. Může se projevit bulkou v prsu, změnou barvy kůže, změnou na dvorci prsu či na bradavce, případně výtokem z ní. Nejlepším opatřením proti tomuto onemocnění je prevence.

Základem, v případě rakoviny prsu, je návštěva mamografického screeningu jednou za dva roky, a to po 45. roce věku. U mladších žen se pak návštěva ultrazvuku doporučuje jedenkrát za 2 až 3 roky.

Pěči o prsa je vhodné doplnit o pravidelné samovyšetření. Mělo by být součástí osobní hygieny každé ženy. Opakovaným vyšetřením se žena naučí dokonale poznat svoje prsa, a může tak velmi brzy zjistit jakoukoliv chorobnou odchylku od předchozího stavu.

Samovyšetření by mělo být pravidelné, jedenkrát měsíčně, a to v období po skončení menstruace, tedy v první polovině cyklu.

Růžový říjen propaguje zejména nezisková organizace Loono (více na <https://www.loono.cz/ruzovy-rijen>), kde naleznete i vyšetřovací postup (<https://www.loono.cz/prevence/samovysetreni#vysetri-si-prsa>).

MOVEMBER

je slovo, jež vzniklo přesmyčkou dvou anglických slov Moustache, tedy knír, a November, listopad. Jedná se o mezinárodní aktivitu, která si klade za cíl rozšířit povědomí o mužském zdraví a zviditelnit preventivní programy na jeho podporu. Ti, kteří se rozhodnou tento projekt podporovat, si mohou v listopadu nechat narůst knír a, s knírem či bez něj, podpořit některý z týmů těch, kteří si knír narůst nechali (více na <https://cz.movember.com/>).

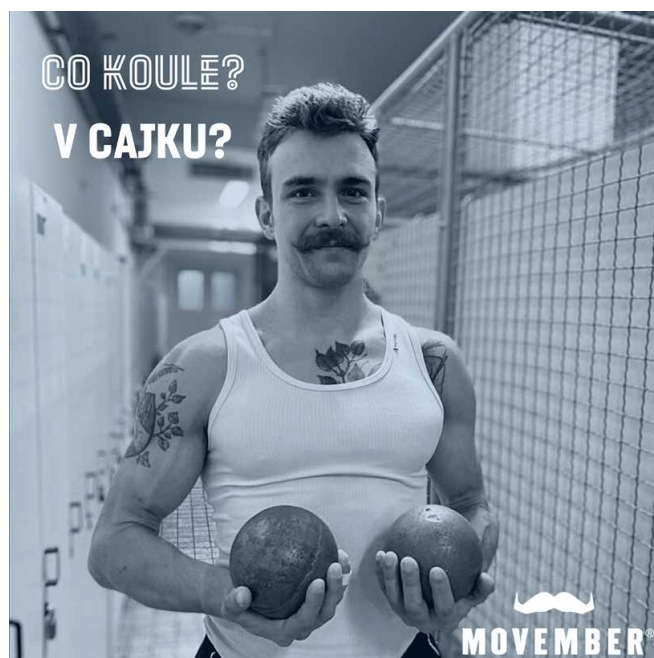
Mužské zdraví je širokým pojmem a zahrnuje jak oblasti tělesné, tak i duševní. V tomto textu bych se stručně zaměřil na dvě tělesné nemoci, které postihují pouze muže: rakovinu varlat a prostaty.

RAKOVINA VARLAT

Nejčastěji se vyskytuje ve věku mezi 15 a 40 lety. Rizikovými faktory jsou výskyt rakoviny varlat v rodině, tedy u otce nebo bratra. A pak také výskyt rakoviny v minulosti či neseoustuplé varle po narození.

Nejčastějšími projevy jsou otok či změna velikosti a tvaru varlete, bolest nebo nepohodlí v šourku či ve varleti, a také bolest v dolní části břicha nebo v tříselech.

Nejlepší prevencí je pravidelné samovyšetření varlat, a v případě zjištění nějakých změn ve velikosti či tvaru tuto skutečnost co nejdříve zkontrolovat s lékařem.

RAKOVINA PROSTATY

Ta se nejčastěji vyskytuje ve starším věku a rizikovým faktorem je rovněž výskyt rakoviny prostaty u otce či bratra.

Projevy zejména v časných stádiích onemocnění nemusejí být bohužel žádné. Později mezi ně patří častější potřeba močení, a to obzvláště v noci. Dále se pak objevují obtíže při zahajování močení nebo zadržování moči, také bolestivé nebo palčivé močení, nebo obtíže při dosahování erekce, bolestivá ejakulace či krev v moči nebo semeni.

Velmi důležitá je opět prevence. Každý muž by od padesátého roku života měl pravidelně navštěvovat urologa minimálně jednou za dva roky, a to až do dovršení 60 let. A poté pokračovat jedenkrát ročně. Od roku 2024 může také praktický lékař odeslat každého muže mezi 50 a 69 lety, pokud není již v péči urologa, na screeningový odběr PSA (prostatického specifického antigenu).

Pokud tedy v listopadu potkáte někoho s knírem, vzpomeňte si na Movember a můžete i Vy, bratři a sestry, podpořit tým Sokol s knírem, který založil náčelník Sokola Libeň Josef Kubišta, a přispět tak na dobrou věc. ●

OSLAV

28. ŘÍJEN BĚHEM A POSTAV NIKOLKU NA NOHY

| Text: Tomáš Straka | Foto: behrepubliky.cz

#SBR

Už posedmé máme příležitost oslavit vznik Československa tak, jak je Sokolu vlastní, tedy pohybem, společně a s hrdostí. Tradičně 28. října vyběhneme do podzimních ulic, parků i lesů a připomeneme si, že vlastní republika není samozřejmostí. Je něčím, co stojí za aktivní ochranu a sdílení. Letos navíc společně ještě pomůžeme devítileté Nikolce.

Z malého projektu se postupem času stala jedna z významných sportovně-komunitních událostí v Česku. **Loni se na 82 místech včetně 17 zahraničních lokalit zapojilo více než deset tisíc účastníků.** Běželo se třeba v chorvatských Končenicích nebo kanadském Torontu. A letos těch míst bude ještě víc. Hlavní myšlenka ale

zůstává stejná: oslavit vznik Československa tím nejpřirozenějším způsobem – pohybem, radostí a společným zážitkem.

„Sokolský běh republiky je pro nás v České obci sokolské srdeční záležitostí. Každoročně spojuje tisíce lidí doma i v zahraničí a připomíná, že ideály Sokola, jako pohyb, sounáležitost a vlastenectví, mají v dnešní době stále své pevné místo. Těším se, že se letos potkám na trati s ještě větším množstvím běžců. A také, že společně oslavíme 28. říjen tak, jak to máme v Sokole rádi. Aktivně a s radostí,“ neskrývá nadšení starosta ČOS Martin Chlumský.

Sokolský běh republiky se inspiruje tradicí takzvaného Rozestavného běhu z roku 1919. Tehdy sokolové symbolicky štafetově přinesli zprávu s pozdravem prezidentu Masarykovi. Dnes na tuto oslavnou myšlenku navazujeme novodobou formou v podobě Sokolského běhu republiky. Nejde přitom o výkonnost, ale o účast. Vyběhnout mohou tedy i úplní začátečníci, děti, senioři, celé rodiny. Trasy mají obvykle pár kilometrů, na většině míst jsou připravené dětské závody a někde

nechybí ani doprovodný program. Běží se nejen v Praze, Brně, Ostravě, ale i v Louňovicích pod Bláníkem, v Telči nebo v zahraničí.

Běžet můžete dokonce i v novém oficiálním tričku. To vzniklo, stejně jako loni, ve spolupráci se značkou ALPINE PRO. Je bavlněné a příjemné na nošení. Hodí se nejen na závod, ale i do města, na trénink nebo prostě jen tak na doma.

Letos je ale něčím speciální. Na tričku najdete skutečné běžce #SBR, tedy lidi z tratí, kteří oslavují založení republiky pohybem. Na jeho vzniku, tedy od výběru designu až po finální podobu, se podílela přímo běžecká komunita. Ve veřejné anketě nakonec zvítězil návrh s výraznými písmeny #SBR. ●

KAŽDÝ KROK MÁ SMYSL – I PRO TY, KDO BĚŽET NEMOHOU

Letošní běh nese opět i silný lidský příběh. **Běží se pro devítiletou Nikolku**, statečnou holčičku, která od narození bojuje s následky agresivního nádoru na mozku. Šest náročných operací a mentální zpoždění, které ji staví do role tříletého dítěte – to všechno je její realita. Ale Nikolka se nevzdává. V osmi letech sama udělala první krůčky, což je pokrok, který by bez dlouhodobé rehabilitace nepřišel.

Pohyb je pro ni lékem i výzvou. S pomocí fyzioterapeutů a speciálních pomůcek se učí sedět, jíst, jezdit na koni i na tříkolce, kterou si zamilovala. Jenže pravidelná rehabilitace a odborná péče stojí víc, než pojišťovny běžně pokryjí.

Každý, kdo se letos zaregistruje, má možnost při přihlášení přispět dobrovolnou částkou na Nikolčinu léčbu. Každá koruna tak pomáhá nejen symbolicky, ale doslova přetváří Vaše běžecské kroky na Nikolčiny samostatné krůčky. ●

NAZDAR NA STARTU!

Registrace na letošní ročník jsou v plném proudu. Vyberte si jednu z téměř 90 lokalit na webu behrepubliky.cz, přihlaste se a 28. října se na Vás těšíme. Nazdar na startovní čáře!

Při registraci nezapomeňte na možnost přispět na léčbu Nikolky a nepřehlédněte ani zmiňované tričko, které si můžete přihodit. Bude Vám připomínat, že oslavovat republiku pohybem má smysl. Dostanete ho jako součást svého startovního balíčku. ●

PENNY.

Hrdý partner Sokolského běhu republiky.

Mezi významné osobnosti, jejichž jméno nesou sokolské župy, patří i starosta Československé obce sokolské Stanislav Bukovský. Než ale získala vyškovská župa jméno po svém slavném rodákovi, který byl v roce 1943 zavražděn v koncentračním táboře Osvětim, prošla si dlouhým vývojem doprovázeným častým střídáním názvů. Župa vznikla v roce 1900 oddělením od župy Krále Jiřího, tenkrát pod názvem Sokolská župa Husova. V roce 1904 byla přejmenována na župu Petra Chelčického, která ale na konci 20. let dvacátého století prakticky přestala existovat. V roce 1921 tak ve Vyškově vznikla Sokolská župa Miličova. V roce 1946 byl na valné hromadě župy podán návrh na přejmenování po Stanislavu Bukovském. V roce 1991 byla župa zaregistrována pod názvem Dr. Stanislava Bukovského.

| Text: Michal Burian, vzdělavatel ČOS | Foto: archiv ČOS

STANISLAV BUKOVSKÝ

STAROSTA V ČASECH TOTALITY

Stanislav Bukovský se ve Vyškově narodil do mlynářské rodiny, a to 2. května 1889. Do Sokola se přihlásil ještě jako student soukromého matičního gymnázia v roce 1906. Vyškovská sokolská jednota tehdy cvičila ve sklepních místnostech Besedního domu zbudovaného První kontribučenskou spořitelnou jako centrum společenského, spolkového a kulturního života Vyškova. Jelikož studenti ještě nesměli být členy Sokola, a za neuposlechnutí hrozil až vyhazov ze školy, přihlásil se Bukovský pod jménem Zikmund Čermák. Členem vyškovské jednoty zůstal i poté, co po maturitě odešel v roce 1908 do Prahy na Lékařskou fakultu Karlovy univerzity.

Současně se ale přihlásil i do Sokola Pražského, kde se v roce 1908 stal členem cvičitelského sboru.

V roce 1912 vypukla první balkánská válka Bulharů, Srbů, Černohorců a Řeků proti Osmanské říši. Sokolové vypsali sbírku ve prospěch balkánských Slovanů, navíc se řada lékařů z řad Sokola vypravila pomáhat do polních lazaretů na Balkán. Byl mezi nimi i student lékařské fakulty Stanislav Bukovský. Po válce dokončil v listopadu 1913 studium a následně nastoupil roční vojenskou prezenční službu. Vypuknutí první světové války jej opět zavalo do vojenských lazaretů na balkánské a italské frontě. Po těžkém zranění nohy se dostal do vojenské nemocnice na Hradčanech.

Jako internista a specialista na tuberkulózu se zde stal vedoucím plicního oddělení a v roce 1922 byl jmenován šéflékařem státního Léčebného fondu veřejných zaměstnanců.

Již o rok dříve byl v únoru 1921 zvolen do náčelnictva Československé obce sokolské a pověřen vybudováním lékařsko-badatelského odboru. Úspěšně se mu podařilo propojit profesní kariéru s činností v Sokole. Pravidelně přednášel ve cvičitelských školách ČOS a odbornými lékařskými články přispíval do Cvičitele i do jiných odborných periodik.

V roce 1923 například v edici Knihovna cvičitelů sokolského žactva publikoval příručku Přehledný nástin tělesného vývoje u mládeže k potřebě cvičitele.

V roce 1931 byl zvolen místostarostou ČOS, a to za zesnulého Karla Hellera. Stanul tak po boku jedné z největších osobností sokolské historie; v té době již těžce nemocného starosty Josefa Scheinera. Po jeho úmrtí v lednu 1932 byl zvolen starostou ČOS. V jeho osobě našla sokolská obec opět energického funkcionáře, který se těšil všeobecnému respektu. Krátce po nástupu do funkce jej čekal úspěšný IX. všesokolský slet, konaný v roce stého výročí narození Miroslava Tyrše. Následovalo období nebývalého rozvoje sokolského hnutí, ale i blížící se katastrofy.

Jako součást X. všesokolského sletu se 10. června 1938 v pražské Lucerně konal Večer slovanského studentstva. Ve svém projevu Stanislav Bukovský formuloval význam sokolské výchovy, který platí dodnes: „Poněvadž osudy zdravých národů řídí ne náhoda, nýbrž uvědomělá vůle a výkonnost občanstva zdatného a kulturně vyspělého, záleží i vaše budoucnost na míře vzdělanosti, na mravní vyzrálosti a na tělesné zdárnosti pokolení, která dnes do života nastupují, a těch, která po nich přijdou. Na vás, mládeži studující, spočívá před jinými dějinná odpovědnost za směr i za jakost dalšího vývoje v osudech národních i mezinárodních. Chceme, abyste myšlením, citem i vůlí vypsili ve svobodné a svéprávné osobnosti povahové a abyste národům, jejichž jste nejvzdělanějšími občany, dali kulturní i fysickou výkonnost, které je svéráznému a samostatnému společenskému celku nezbytně třeba, má-li obstát v soutěži mezinárodní a má-li rovnoprávně s ostatními státy spolu vytvářet dějiny světa.“

Sokolstvo pod vedením Stanislava Bukovského prokazovalo v průběhu celého roku 1938 svůj význam pro Československou republiku. V Praze vznikala sokolská střediska určená především k organizaci pomoci v případě války a zabezpečení ubytování pro uprchlíky z pohraničí. Po 17. září se změnila ve stálou službu s ústředím v Tyršově domě. Dne 22. září, v době vrcholící krize, nechyběla mezi delegacemi směřujícími na Pražský hrad k prezidentu Benešovi ani ta sokolská s poselstvím náčelníka ČOS Miroslava Klingera a starosty Stanislava Bukovského. Poselství jej informovalo o připravenosti Sokola k obraně vlasti: „Sokolstvo jako celý národ bylo, je a zůstane kdykoliv připraveno k obětem, děj se co děj, pro zachování národní svobody. Má plnou důvěru, že ústavní činitelé dělali, dělají a udělají vše, co je v lidských silách. Nejvyšším příkazem dneška je pořádek a jednota národa. Opření druh o druh a semknutí za svým prezidentem a odpovědnou vládou republiky, kdybychom byli všemi opuštěni, neopustíme sami sebe.“

Téhož dne odstoupila Hodžova vláda, kterou nahradila první úřednická vláda generála Jana Syrového nazývaná obrana republiky. Stanislav Bukovský se stal jejím členem jako ministr bez portfeje. O den později byla vyhlášena mobilizace, která vedla ke zcela mimořádnému vzepětí celého národa. Po pár dnech ale následovala osudná mnichovská konference. Po přijetí mnichovského diktátu byla 4. října jmenována druhá vláda Jana Syrového, v níž byl Bukovský až do 1. prosince pověřen vedením ministerstva školství a národní osvěty. Poté se opět vrátil k práci v Sokole.

Stanislav Bukovský na sletovém stadionu

Okupace českých zemí v březnu 1939 vedla řadu sokolů a sokolek do řad domácího i zahraničního odboje. Od prvních dnů po vzniku protektorátu Čechy a Morava považovali nacisté české tělovýchovné organizace v čele se Sokolem za nepřátele říše. Akce represivního aparátu proti Sokolu vyvrcholily krátce po příchodu Reinharda Heydricha do protektorátu. V noci ze 7. na 8. října 1941 byla zahájena takzvaná Akce Sokol. Byli při ní systematicky zatýkáni členové vedení sokolské obce, žup i funkcionáři jednot. Celkem bylo postiženo asi 1500 sokolů. Většina z nich byla transportována přes Malou pevnost v Terezíně do koncentračního tábora v Osvětimi. Ještě během vlny zatýkání, 8. října 1941, podepsal Heydrich úřední výměr o rozpuštění České obce sokolské. Dnes si tento den připomínáme jako jeden z významných dnů České republiky – Památný den sokolstva. Mezi zatčenými z 8. října byl i Stanislav Bukovský. Do Osvětimi byl z Terezína deportován 15. ledna 1942. Poté byl 14. srpna 1942 MUDr. Stanislav Bukovský zavražděn v plynové komoře koncentračního tábora Osvětim. ●

Stanislav Bukovský (uprostřed) v zasedací místnosti Výboru ČOS (dnešní Aula Tyršova domu) v květnu 1932

ŠKOLNÍ FOBIE. KDYŽ DÍTĚ NECHCE DO ŠKOLY

| Text: Martina Vávrová, Linka bezpečí

linka bezpečí

Školní fobie je častější, než si možná myslíte. Jde o silný, přetrvávající a často až paralyzující strach ze školního prostředí. Může jít jak o strach z kolektivu, tak i z vyučování nebo třeba z konkrétního učitele. Strach je přirozenou a zdravou emocí. Pokud se ale promění v úzkost, která dítě jednak ochromuje a zasahuje do jeho každodenního života, a ještě ho začíná omezovat tak, že obvyklé situace už vnímá jako nebezpečné, může se jednat o fobii.

Ta se může projevovat různě. Úzkostí, pláčem, výbuchy vzteku, odmítáním jít do školy, útky nebo třeba ztichnutím. Někdy i tělesnými potížemi jako jsou bolesti břicha nebo hlavy, a nevolností.

JAK FOBIE VZNIKÁ?

Někdy stačí jeden silný zážitek, který dítě nezládne zpracovat. Například výsměch před třídou, konflikt se spolužákem, šikana, přísný učitel nebo pocit, že něčemu nerozumí a nikdo mu nepomůže. Pro nás dospělé to může vypadat jako maličkost. Ale pro dítě, které teprve rozvíjí své copingové strategie, to může být zahlcující. Děti mají menší schopnosti a dovednosti na to, aby si poradily s náročnými situacemi. A tak i zdánlivě nekonfliktní situace pro ně mohou být nesmírně obtížné. Je těžké je řešit. Navíc, co zvládne jedno dítě, nemusí zvládnout druhé. Každý máme jinou citlivost.

Fobie se ale může vyvinout i postupně. Dítě dlouhodobě vnímá tlak, nejistotu, neúspěch nebo se necítí bezpečně. Strach se ukládá a časem převažuje.

NĚKDY POMŮŽE KLID, JINDY SITUACI ZTĚŽUJE NÁVRAT

Pro některé děti je škola bezpečným a stabilním místem. Pro jiné představuje stres. Pokud dítě dlouho zůstávalo doma třeba kvůli nemoci, změně školy nebo delšímu prázdninovému režimu, může být návrat náročnější. Děti, které mají spíše introvertní povahu, se často v domácím prostředí cítí jistější. Když si na tento klid zvyknou, návrat do kolektivu může být nepříjemný a spustit úzkosti.

KDYŽ SE BLÍŽÍ NOVÝ ŠKOLNÍ ROK

Některé děti se nemohou dočkat, až po dvou měsících uvidí kamarády ve škole. Potkají své učitele, budou si hrát nebo si o přestávce povídat se spolužáky. Pro jiné je začátek školního roku spojován s obavami. Možná i Vaše dítě při zmínce o škole bledne, znejistí nebo ztichne, či zažívá úzkost. Ne vždy to znamená fobii, ale stojí za to si s ním v klidu promluvit.

Zeptejte se, co konkrétně v dítěti vyvolává obavu. Může to být nástup do jiné třídy, ale i třeba to, že neví, co se bude dít. Přesvědčte dítě, že chápete jeho pocity. Ubezpečte ho, že jste tu pro něj.

JAK DÍTĚ PODPOŘIT?

- > Vyslechněte ho a dejte mu prostor mluvit
- > Zeptejte se, čeho se bojí nejvíc
- > Nechte ho popsat nejhorší scénář – někdy už jen jeho pojmenování přináší úlevu
- > Oceňte ho za to, že se se svými pocity svěřilo
- > Sdílejte, pokud jste něco podobného jako děti prožili
- > Společně naplánujte, jak bude první den ve škole vypadat
- > Nabídněte plán B, tedy co dělat, když bude krize (například koho ve škole oslovit...)
- > Pokud úzkosti přetrvávají, vyhledejte školního psychologa nebo jiného odborníka

STRACH NEMUSÍ BÝT NEPŘÍTELEM. MŮŽE BÝT SIGNÁLEM, ŽE NĚCO NENÍ V ROVNOVÁZE. KDYŽ S DÍTĚTEM MLUVÍTE, NASLOUCHÁTE MU A UKAZUJETE, ŽE NA TO NENÍ SAMO, POMÁHÁTE MU TAK NEJEN SE STRACHEM ZACHÁZET, ALE TAKÉ HO UČÍTE, JAK STRACH KROK ZA KROKEM PŘEKONÁVAT.

KAŽDÝ PLAMEN JE
SYMBOLEM NAŠÍ JEDNOTY!

PROJEKT SOKOLOVÉ PROTI TOTALITĚ

| Text: Michal Burian

Nedílnou součástí výchovné a vzdělávací činnosti v rámci České obce sokolské je připomínání významných milníků z historie sokolského hnutí a zejména boje našich předků za svobodu a demokracii.

Historie Sokola je nejen příběhem naší nejvýznamnější tělovýchovné a spolkové organizace, ale fakticky i příběhem boje za samostatný a demokratický stát. V letech první světové války se sokolové aktivně podíleli na vytváření československých legií se stejným zaujetím, s nímž se účastnili bojů o hranice nového státu v letech 1918 a 1919. Po dvacetiletí naplněném tělovýchovnou prací to byli opět sokolové a sokolky, kteří v roce 1938 v době X. všesokolského sletu nejvýrazněji manifestovali připravenost k boji za svobodu Československa. Během druhé světové války za tyto ideály mnozí z nich zaplatili cenu nejvyšší. Účast sokolů a sokolek na atentátu na Heydricha se stala jednou z nejslavnějších kapitol historie hnutí. I po únoru 1948 zůstávali sokolové a sokolky věrní demokratickým principům, na nichž jejich organizace vždy stála. Po svém nezapomenutelném vystoupení na XI. všesokolském sletu v roce 1948, které se stalo největším celonárodním vzepětím proti nastupující komunistické totalitě, v duchu těchto

ideálů nadále vychovávali – tajně doma i otevřeně v zahraničí – další a další generace chlapců a dívek.

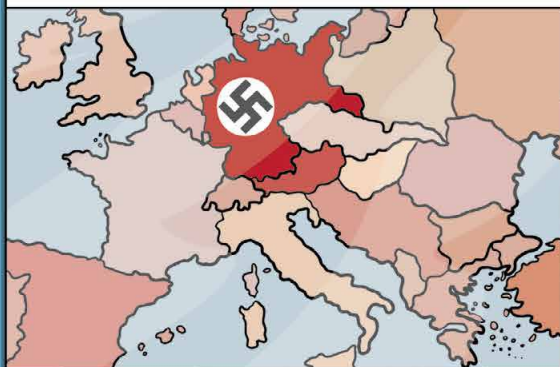
Pro rok 2025 získala Česká obec sokolská dotaci Úřadu vlády České republiky na projekt Sokolové proti totalitě, a to v rámci dotačního programu Podpora paměťových agend pro rok 2025. Účelem dotačního programu je podpora aktivit k připomínání období totalitních režimů a jejich důsledků. Cílem projektu je vytvořit edukační systém zaměřený především na mladou generaci a uchování historické paměti o významu boje sokolů a sokolek proti nacistické i komunistické totalitě. Akcentuje roli jednotlivce, který jako součást spolku a komunity bojuje proti totalitním režimům. Jednotlivé výstupy by měly vytvořit výukový modul v první řadě pro mládež na úrovni základního a středního stupně škol, ale také pro širší veřejnost. Hlavním očekávaným přínosem realizace projektu je, aby převážně u mladé generace posílil vnímání významu boje za svobodu a demo-

kracii, tedy proti totalitním režimům, a to na příkladech konkrétních činů našich předků. V souladu se sokolským heslem „jedinec nic, celek vše“ projekt zdůrazňuje roli jedince jako součásti společnosti a komunity v okamžicích ohrožení demokratických principů, na nichž stojí naše společnost.

Součástí realizace projektu je i vznik souboru edukačních materiálů, s jejichž vybranými ukázkami se budete setkávat v následujících číslech časopisu Sokol a Vzdělávacích listů. Na přípravě materiálů se podílí i známý autor komiksů a knih pro děti Zdeněk Ležák (mimo jiné Lví silou, vzletem sokolím) a ilustrátor řady dětských knih a časopisů Libor Drobny. První takovou ukázkou je připomínka slavného X. všesokolského sletu v roce 1938. Tento slet byl nejen největší demonstrací připravenosti národa bránit svou vlast před nacistickou agresí, ale předznamenal i jednu z nejslavnějších kapitol sokolské historie, boj sokolů a sokolek na domácí i zahraniční frontě proti nacistické totalitě. ●

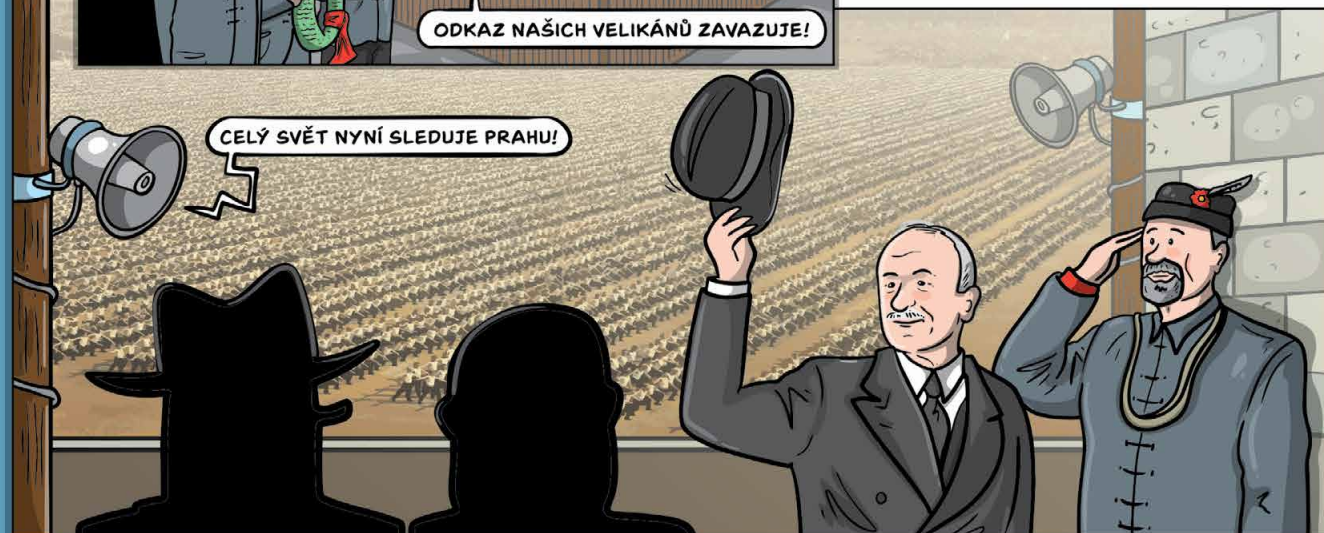
STOJÍME PEVNĚ NA SVÝCH
MÍSTECH PŘIPRAVENI BOJOVAT ZA VLAST!

ROK 1938. HITLER OVLÁDL RAKOUSKO A MÍŘÍ NA ČESKOSLOVENSKO. V TÉTO DRAMATICKÉ DOBĚ SE SOKOLOVÉ ROZHODLI USPOŘÁDAT NEJVĚTŠÍ SLET V HISTORII.

ŠTAFETOVÝ BĚH POKRYL CELOU REPUBLIKU. 100 000 SOKOLŮ NESLO POSELSTVÍ SVOBODY DO NEJZAZŠÍCH KOUTŮ ZEMĚ.

PŘED SLETEM SOKOLOVÉ VZDALI HOLD SVÝM ZAKLADATELŮM A PREZIDENTU OSVOBODITELI - T. G. MASÁRYKOVI.

SOKOLOVÉ PROTI TOTALITĚ

POSLEDNÍ SLET SVOBODY

SCÉNÁŘ: ZDENĚK LEŽÁK
ILUSTRACE: LIBOR DROBNÝ

DNE 26. ŘÍJNA 1937 BYLO ZAPÁLENO SVĚTLO SVOBODY! NEJMLADŠÍ SOKOLOVÉ PŘEDÁVÁJÍ POCHODNĚ DO RUKOU ZKUŠENÝCH BRATŘÍ.

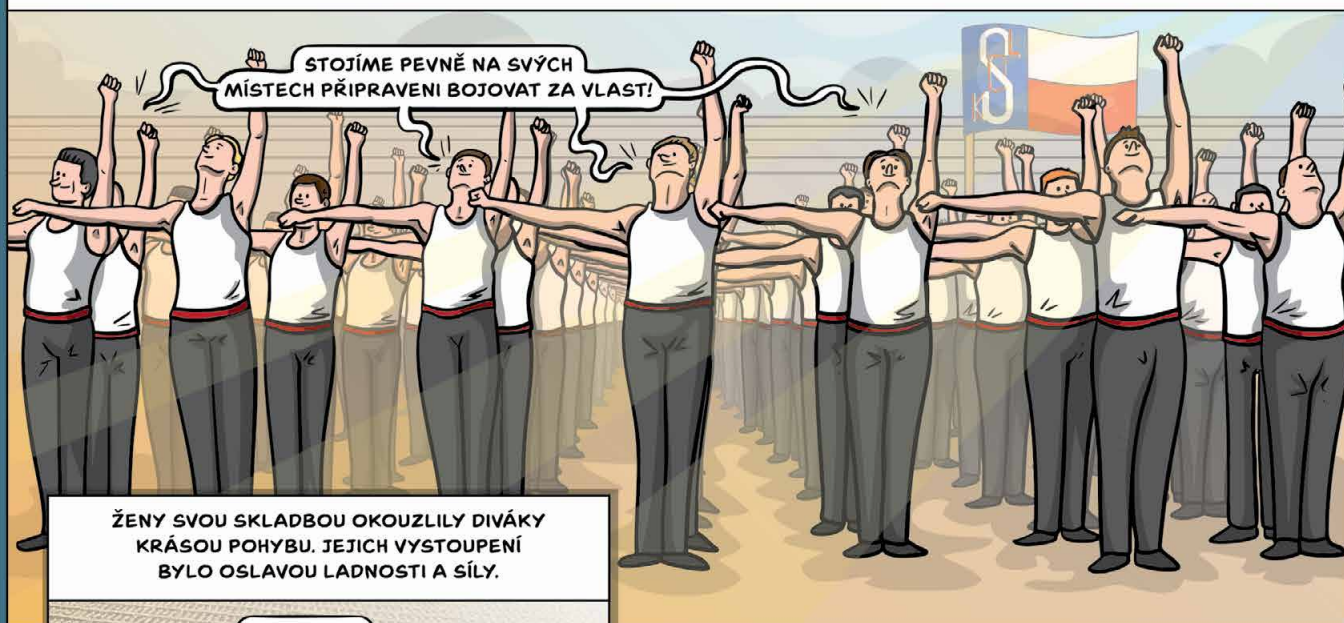

ÚNOR 1938 - ANI MRÁZ NEZASTAVÍ SOKOLY! ZIMNÍ SLETOVÉ HRY V TATRÁCH JSOU PŘÍPRAVOU NA LETNÍ VYVRCHLENÍ.

DNE 2. ČERVENCE 1938 SE PRAHA MĚNÍ V HLAVNÍ MĚSTO SOKOLSTVÍ, ALE I EVROPSKÉ DEMOKRACIE. ČTVRT MILIONU DIVÁKŮ SLEDUJE ZAHÁJENÍ SLETU.

NEJSILNĚJŠÍM OKAMŽIKEM SLETU JE SLADBA MUŽŮ NAZVANÁ PŘÍSAHA REPUBLICE OD FRANTIŠKA PECHÁČKA. 28 600 MUŽŮ SKLÁDÁ PŘÍSAHU SVOBODĚ A DEMOKRACII.

ŽENY SVOU SKLADBOU OKOUZLILY DIVÁKY KRÁSOU POHYBU. JEJICH VYSTOUPENÍ BYLO OSLAVOU LADNOSTI A SÍLY.

ČESKOSLOVENSKÉ LETECTVO VYTVOŘILO NA OBLOZE NÁPIS. SÍLA A KRÁSA SPOJENÉ V JEDEN OKAMŽIK.

POSLEDNÍ DEN SLETU VYRAZIL VELKOLEPÝ PRŮVOD MĚSTEM. KDYŽ 'KDE DOMOV MŮJ' ZPÍVALY STATISÍCE HLASŮ, NIKDO NETUŠIL, ŽE JE TO NA DLOUHOU DOBU NAPOSLEDY.

JEN TŘI MĚSÍCE PO SLETU PŘIŠEL MNICHOV. MNOZÍ ÚČASTNÍCI SLETU POLOŽILI POZDĚJI ŽIVOT V ODBOJI.

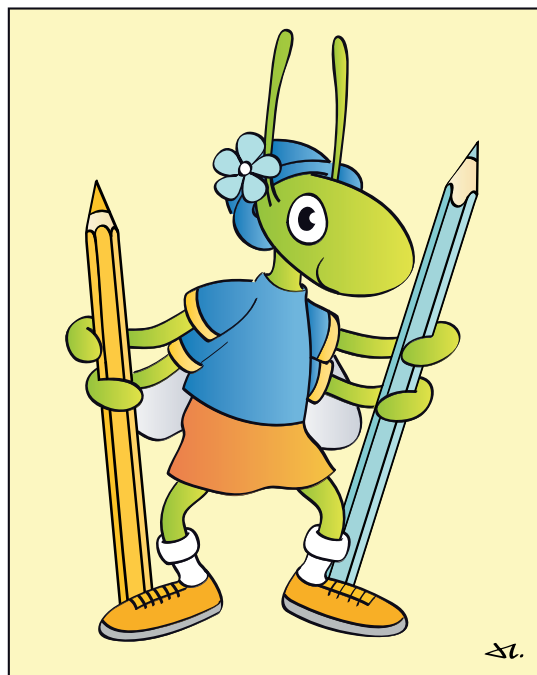

VE ZDRAVÉM TĚLE ZDRAVÝ DUCH - ODKAZ, KTERÝ PŘEŽÍVÁ GENERACE.

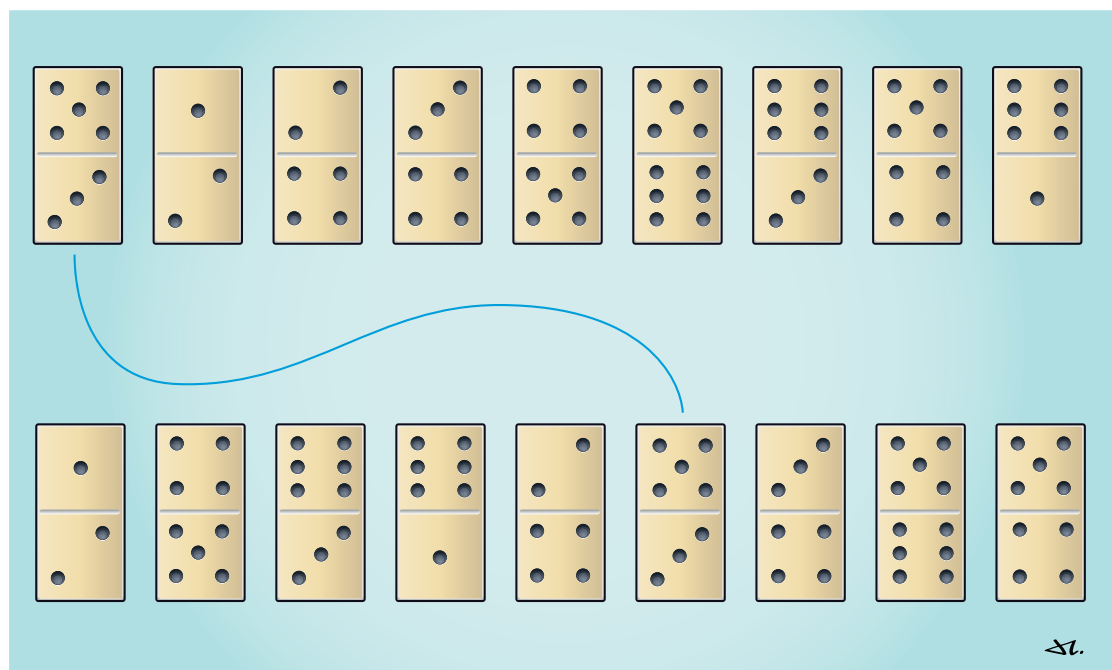
NAZDAR, SOKOLÍCI! 😊

Určitě jste si užili prázdniny a teď už je zase čas vrátit se do škol a školek. Sokolík Pepík si pro vás i do zářijového čísla připravil pár úkolů. Vyřešíte je?

! Připravili: Jan Lukášek a Dana Uzlová, spoluautorka projektu Se Sokolem do života

Obrázky se od sebe liší několika drobnostmi. Najdeš všech dvanáct?

Pospojuj podle vzoru stejné kostky domina.

LASKAVÍ PARTNEŘI ČESKÉ OBCE SOKOLSKÉ

GENERÁLNÍ PARTNER

GENERÁLNÍ INSTITUCIONÁLNÍ PARTNER

NÁRODNÍ
SPORTOVNÍ
AGENTURA

HLAVNÍ PARTNEŘI

ALPINE PRO

PARTNER

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

deník.cz

Radiožurnál
Sport
Český rozhlas

OFICIÁLNÍ DODAVATEL

VEDEME ČECHY K POHYBU A SPOLEČNÉ AKTIVITĚ

POMOZTE NÁM DOSTAT SLET NA SEZNAM NEHMOTNÉHO DĚDICTVÍ UNESCO

PETICI MŮŽETE PODEPSAT
ONLINE NEBO SI JI STÁHNOUT NA
[SOKOL.EU/PETICE](https://sokol.eu/petice)

Všesokolský slet je událost, která nemá ve světě obdoby. Jednou za šest let je sportovně-kulturní akcí roku v Česku. V posledních letech se jí účastní desetitisíce sokolů a přes 100 tisíc návštěvníků (z Česka i zahraničí).

Slet je fenomén tak jedinečný, že je potřeba ho chránit a šířit jeho popularitu. K tomu nám pomůže i to, když se dostane na seznam UNESCO.

